

LA CELEBRACIÓ
DE CORPUS
A TÀRREGA ENTRE
ELS SEGLES XV
I INICIS DEL XVII

Per Ramon Miró i Baldrich

L'any 1320 podem datar les primeres celebracions de la festa i processó de Corpus a Barcelona, Girona i Valls. A Vic, en canvi, tot i que el 1318 hi hagué ja la disposició de celebrar la festa, hem d'esperar al 1330 per trobar la decisió capitular de realitzar la processó. De fet, fins i tot alguna població del propi bisbat se li havia avançat, com és el cas de Manresa, en què ja el 1322 consta la celebració de la festa i la processó.

Solsona (el 1331) i Bagà (el 1333 referència a la festa, i el 1366, a la processó), del bisbat d'Urgell, i Cervera (el 1337), del bisbat de Vic, següen aviat.¹ Les dades sobre la processó durant el segle XIV, però, són ben pobres arreu, i fins i tot és possible que en alguns dels llocs on sabem que ja s'havia iniciat hi hagués hagut una desigual continuïtat.

A finals del segle XIV i inicis del XV, les dades són força més abundoses, i ja podem veure com s'organitzaven les processons, els recorreguts i fins i tot l'estructura.

La primera dada de celebració a Tàrraga que coneixem és de l'any 1438, en què es féu la crida de canvi de mercat al dimecres, a causa de la festa de Corpus. No es tracta d'una data d'inici, com veiem clarament en altres casos, sinó simplement una data de constatació de la seva realització; el 1438 és un any en què ja tenim la certesa que se celebrava el Corpus.

La processó de Corpus fou una celebració essencialment urbana, i per això trobem una introducció gradual, en part explicable pel nivell d'importància demogràfica de les poblacions a l'època. A Agramunt i a Puigverd, per exemple, no és fins a 1515 que tenim la certesa de la seva realització, i encara per via indirecta.²

La documentació targarina conservada no és massa abundosa, i les referències, al llarg del segle XV, tampoc no són gaire riques en detalls. Tot i així, a través de les dades que hem trobat i a través d'algunes dades indirectes farem una reconstrucció de com devia ser la celebració en aquest segle.

Saltem després a mitjan segle XVI, en què seguim també les dades fins a inicis del segle XVII,³ per veure els canvis produïts i les noves característiques de la celebració, com a festa típica del Barroc. Les dades ja són més importants, en quantitat i en qualitat, per la qual cosa, la reconstrucció serà més detallada i sobre una base més ferma. A partir de l'any 1591 conservem també una colla de graduacions de la processó, que permeten veure'n l'estructura.

Ja dins el segle XVII, les dades conservades sobre la processó de Corpus a Tàrraga són força més quantioses, i per això deixem l'estudi de la continuïtat per a un altre treball posterior.

El Corpus a la tardor medieval

Del segle XV no conservem cap crida ni ordinació de la processó de Corpus targarina, tan sols tres textos de crides de mudament del mercat de dijous a dimecres, datades el 1438, el 1471 (amb nota d'haver-se pregonat també el 1476) i el 1477.⁴ Hi ha també algunes disposicions del Consell i, finalment, alguns albarans de despesa en tres llibres de comptabilitat municipal.

Hem recollit a l'annex el text de la primera crida (les altres dues, tot i presentar variacions, no fan créixer el nostre coneixement de la processó), i gairebé la totalitat de la resta de referències; especialment hem donat totes les dades que hem trobat sobre la realització d'entremesos.

A la crida de 1438 pel canvi de mercat tan sols es diu que és "per rahó de la beneyta festa de Corpus Christi", sense cap referència explícita a la realització de la processó. Tres anys després, però, hi ha la resolució del Consell de no pagar entremesos ni jocs aquell any ("per aquesta anyada los entremesos e jochs ces-sen") per la manca de gent ("persones e infants") i pel temps de necessitats que passen ("lo temps que tenim").

Cal entendre, doncs, que la processó ja se celebrava en anys anteriors, i també se sobreentén que el Consell ajudava en anys anteriors a aquells qui feien entremesos i jocs, sense que encara sigui precisat qui els feia abans, amb l'ajut del Consell.

Hem de saltar al 1483, i encara a una font indirecta, per conèixer els preparatius típics dels carrers per a la processó; al consell del dissabte, dotze d'abril, la Comunitat de preveres sol·licità que, pel fet que aquell any la festa del sant Àngel Custodi s'esdevenia en diumenge, volguessin celebrar-la com la de Corpus (en concret, que “volgessen fer honor e celebrar gran festa e que agessen juglars e enramasen e enjunquasen axí com acostumen lo dia de Corpore Christi”).

Treure obstacles dels carrers, netejar-los, enramar i enjuncar eren les obligacions típiques dels habitants de la població que tenien situada la façana de llur casa en algun lloc del recorregut processional (a Barcelona, Girona, València, Lleida, Cervera, etc.). D'haver-se conservat alguna crida directa de la festivitat de Corpus targarina d'aquest període, de segur que hi hauríem pogut constatar aquestes obligacions, com realment consten després.⁵

A diferència de les típiques processons penitencials medievals, la processó de Corpus, sense abandonar el seu caràcter religiós, és des dels seus inicis una processó festiva, a cavall entre la processó religiosa i la desfilada de les recepcions reials. Per això des dels inicis adopta també elements de la desfilada, especialment l'ús de pal·li i la presència d'entremesos.

En el cas targarí, simplement podríem dir que segueix els models de processó de Corpus ja ben consolidats a Barcelona, Lleida o Cervera. En no conservar cap ordinació d'aquest període, no podem certificar-ne la composició, però sí que podem imaginar una estructura similar en el possible.

Per exemple, és inqüestionable pensar que la custòdia amb el Corpus aniria sota pal·li, i és quasi segur que les vares del pal·li devien ser portades pels paers, algun conseller i prohoms, i potser també algun cavaller de la vila. El pal·li normalment era renovat pel Consell en ocasió d'alguna entrada reial, i després rescatat del propi seguici del rei –o de la reina, quan s'escau que és ella, la senyora de Tàrraga– amb un pagament en diners més reduït.

Recordem com, a l'entrada de la reina dona Joana a Tàrraga, el divuit d'agost de 1460, el Consell féu fer un pal·li amb deu astes de llances com a vares; després de la recepció, els palafreners reials volien quedar-se el pal·li, i el Consell hagué de pagar-los tres lliures i divuit sous per rescatar-lo; assabentada la reina, però, féu que els palafreners tornessin els diners.⁶

L'ús posterior d'aquest pal·li a la processó de Corpus comportava, doncs, que anualment fossin elegits deu portadors; no tenim notícia que s'hagin conservat els llistats dels portadors.

L'altre element comú amb la desfilada, els entremesos, el trobem també realitzat al Corpus en una sèrie d'anys, en algun cas amb castell i tot, i, el 1481, trobem a més la construcció d'una galera o castell amb rodes, per a la recepció de la reina dona Isabel la Catòlica.

En aquest cas, però, el tema no era religiós, sinó mitològic; es tractava del castell de les Tres deesses. Parlant-ne un dia amb en Raül Torrent, ens indicà la possibilitat que fossin les tres gràcies, o bé les tres deesses del judici de Paris (Hera, Atenea i Afrodita; essent aquesta última la que obtingué la poma d'or). Per un altre costat, veiem que Francesc Massip ens apunta també dues possibilitats, la representació del Jardí de les Hespèrides, amb les tres nimfes que custodiaven les pomes d'or, o les tres deesses del judici de Paris.⁷ De fet, en la interpretació literal de les tres figures femenines com a deesses, la possibilitat en què coincideixen sembla que és el referent mitològic més clar, potser pouat, a l'època, d'alguna versió o recreació de les *Heroides* d'Ovidi (on les deesses presenten els noms llatins de Juno, Minerva i Venus), o més probablement de la recreació mitològica renaixentista de Boccaccio, la *Genealogia deorum gentilium* (llibre XII, capítol L), de la qual hi hagué una primera edició llatina ja el 1472.⁸

Si de l'únic entremès de fast en coneixem el títol i en podem aventurar la temàtica amb una certa seguretat, no és aquest el cas dels entremesos de Corpus que es realitzaren a Tàrraga. Hi ha unes quantes dades més, però les dades parlen sempre d'ajuts del Consell a confraries o a particulars, o bé de pagaments d'algun estri necessari per a l'entremès o per al castell d'entremesos. No hi ha cap dada que ens informi del tema concret que era representat a cap entremès ni a cap castell o carro escenogràfic.

El fet que no s'hagin conservat els llibres de comptabilitat de les confraries pertanyents al segle XV impossibilita, també, que ens puguem fer una idea de la complexitat d'aquests entremesos o jocs des de l'àmbit més concret d'aquells qui els muntaven.

Les dades que hem pogut aplegar (algunes ja reportades per Josep M. Segarra i Malla, altres trobades per nosaltres com a fruit d'un seguiment serial dels llibres de comptes conservats) ens permeten assenyalar dos moments relativament diferents:

a) Des d'abans de 1441 fins a la guerra civil amb Joan II (dades d'ajuts dels anys 1459, 1460 i 1461).

b) Represa datable el 1479 i que hem pogut seguir fins al 1489 (dades d'ajut dels anys 1479, 1480, 1485, 1488 i 1489).

En el primer moment, la primera dada important, de 1441, ja hem comentat al principi que permet constatar que abans d'aquell any hi havia hagut entremesos a la processó de Corpus targarina, i que el Consell acostumava a donar un ajut als organitzadors. La resta de dades ens presenten sempre un ajut del Consell a confraries de la població perquè facin els entremesos: el 1459, a les confraries de Santa Maria de l'Esperança i de Sant Francesc; el 1460, a la confraria de Sant Antoni; i el 1461, a les confraries de Sant Antoni, del Carme i de Santa Maria de l'Esperança.

Encara que només en l'any 1460 trobem especificat a la dada que l'ajut és per fer els entremesos per Corpus, la quantitat repetida als diversos ajuts del Consell a les confraries (vint-i-dos sous o, expressat d'una altra manera, una lliura i dos sous) és prou garantia, a parer nostre, per dir que els ajuts dels altres anys eren també per aquest motiu (fer entremesos).

Ocupada aviat la vila per l'exèrcit reial, la guerra comportà força despeses demanades o exigides pel rei, i després seguí un període de crisi i dificultats econòmiques. L'activitat de tornar a fer entremesos a la processó de Corpus va reprendre's el 1479 i es mantingué al decenni dels anys 80.

El 1479, el Consell dóna d'ajut seixanta sous a Bernadí Mir i Joan Febrer, que han de fer "certs entremesos" pel Corpus. El 1480, per Setmana Santa, trobem despeses del Consell per representar la Passió, probablement moguts per l'exemple de Cervera, on ja l'havien representada almenys els anys 1477 i 1479.⁹ El mateix any, per la processó de Corpus, el Consell paga novament a les confraries per fer entremesos; tornen a ser els vint-i-dos sous de consuetud, pagats en aquest cas a la confraria de Santa Maria de l'Esperança i a la de Sant Antoni, mentre la confraria de Sant Francesc rep el doble amb la indicació que l'altra part és la corresponent a la confraria del Carme, que aquell any no pot fer-ne. I encara trobem un sobreajut posterior de tres sous i quatre diners a la confraria de Santa Maria de l'Esperança.

Els anys immediatament successius no hem pogut trobar-ne la continuïtat, tot i conservar-se'n el llibre d'albarans de despeses del Consell; el 1481, feren l'entremès mitològic de les Tres deesses ja comentat, per a la recepció reial, i els albarans foren arrossegats força temps, abans d'acabar de pagar-los.

El 1485, trobem la iniciativa del prior del Carme, que demana ajut al Consell perquè volen fer entremesos; li assignen cinquanta sous d'ajut, però no hem pogut localitzar la dada de l'albarà de pagament que ens permetria assegurar que els van fer.

El 1488 trobem, ara sí, albarans de pagament per haver estat fet un o més "castells" d'entremesos. No sembla, en aquest cas, que fossin fets per les confraries; el Consell paga set sous i tres diners a Regordosa per haver treballat en el castell d'entremesos. El mateix tipus de dades trobem l'any següent, després que en determinació de consell decideixen ajudar "aquells qui dits entremesos han enprès de fer" amb quaranta o cinquanta sous. Als albarans, trobem que fou Gispert de Camporrells, qui rebé ajuts del Consell per "los treballs que mene en fer los castells dels entremesos del Corpus Christi".

Si al primer període trobàvem una certa regularitat d'ajut a les confraries, en aquest segon període només en un any, el 1480, el Consell dóna els ajuts acostumats a les confraries; en els altres, o bé hi ha una iniciativa del propi Consell, o d'una confraria determinada, o bé de particulars (com Bernadí Mir i Joan Febrer el 1479, o Gispert de Camporrells el 1489).

Tot i la major irregularitat de les dades, en aquest segon període podem parlar de més complexitat dels entremesos, car en els anys 1488 i 1489 hi ha la concreció que es van fer castells d'entremesos, és a dir, carros amb rodes, a l'estil de la galera feta el 1481 per a la recepció reial, per muntar-hi damunt els entremesos.

Dels entremesos fets per les confraries, en cap cas no podem assenyalar la construcció d'aquests "castells"; més aviat sembla que foren entremesos "a peu", amb una colla de nois adequadament abillats, els quals devien anar seguint en grup el recorregut de la processó i executant l'acció de l'entremès o joc als llocs on els seria assenyalat.

Encara que sense el decorat mòbil, el carro o castell, és ben probable que, als entremesos, els nois representessin alguna escena bíblica amb cant. L'absència de llibres de comptes de les confraries no ens permet

comprovar-ho, però sí que podem assenyalar com a indicatiu positiu la presència a la vila, el 1461, d'un "mestre de cant", probablement religiós, sense que sigui precisat el seu nom; Pere Andreu, plegador de la quística el 1460, pagà cinc lliures al mestre de cant com a pensió de l'any 1461.¹⁰

L'únic albarà que hem trobat amb alguna precisió de despeses fetes pel Consell per als entremesos de Corpus, que hem datat circa 1489, no arriba a una lliura, i hi consten despeses en aludes (pells), fulla, pany d'or, tatxes i, probablement per als dos actors principals, guants.¹¹

Pels comptes del Consell hi ha un altre tipus d'ajut que acostumen a pagar; es tracta dels joglars per a tocar a la festa i processó de Corpus. Del primer moment només consta una dada: l'any 1459 paguen vint-i-quatre sous als joglars que sonaren a la festa de Corpus; no hi ha la precisió del nom, ni d'on eren, quants eren o quins instruments tocaven. L'únic que podem apreciar per la quantitat pagada respecte a les quantitats del segon moment és que puja doblat i podria ser ben bé el pagament a quatre joglars.

Al segon moment, trobem ben precisats els joglars; eren Antoni Santapau, de Tàrraga, i Antoni Vidal, de Riudovelles, en tots els anys en què els hem pogut constatar. El primer tocava el flabiol i la tamor, i Vidal tocava la cornamusa. El pagament uns anys consta en sous (uns deu sous de mitjana), i uns altres en lliures de carn de bou (una o dues). Consta també que són ells, habitualment, els joglars llogats per a altres festes de l'any (especialment Nadal i Nostra Senyora d'Agost; i també per a la fira).¹²

L'albarà de pagament als joglars de l'any 1479 dona una informació addicional molt important; els joglars reben el pagament per haver acompanyat la processó el dia de Corpus i "per so que féu dues dances dit dia al deprés dinar". D'un costat ens informa que després de dinar hi havia una continuïtat de celebració pública, probablement també al carrer, en què els joglars feren (tocaren o acompanyaren musicalment ?) dues dances. De l'altre ens deixa sobreentendre que la processó de Corpus es feia al matí, cosa que encara no havia estat indicada en cap altre document.

El Corpus com a festa del Barroc

Entre finals del segle XVI i inicis del XVII es configura la festa de Corpus amb una colla de canvis que ens permeten parlar ja de típica festa barroca. Els canvis van tant en el sentit de desaparició d'elements presents a l'etapa anterior com en el d'introducció de nous elements.

Supressió d'elements tradicionals:

A finals del segle XV s'acaben les referències a entremesos i castells. Encara que a mitjan segle XVI hi ha una colla de decrets de les seus episcopals en què, en aplicació de les disposicions de Trento, prohibeixen representacions religioses a l'interior dels temples i en processons, no sembla que calgui adduir aquest fet com a causa de la desaparició dels entremesos perquè a la major part de poblacions del Principat on hi ha notícia que se n'havia fet, ja s'havien extingit per mort natural a finals del segle XV o a inicis del segle XVI. El cas de València, en canvi, serà una excepció, amb el testimoni d'una llarga pervivència d'alguns entremesos processionals.

Introducció de nous elements:

a) **El bestiar.** El bestiar de Corpus podríem dir que és un tipus d'elements que provenien dels entremesos i que se'n separen i, amb llur autonomia, resisteixen l'extinció d'aquests. Per al cas que ens ocupa, però, no tenim cap notícia que en els entremesos quatrecentistes apareguessin aquests elements, que bàsicament són l'àguila, el drac, la vibra, els cavalls cotoners i els gegants.

Fet i fet, però, tampoc a Lleida ni a Cervera hi hagué realment continuïtat; potser sí que n'hi hagué a Barcelona, que és el gran model català de les processons de Corpus. A Cervera introduïren l'àguila el 1517, la primera dada que trobem del drac en solitari és de 1538, i l'any 1553 es parla ja d'adobs al gegant; a Lleida introduïren el drac l'any 1551, i l'àguila el 1556.¹³

A Tàrraga, feren el gegant de Corpus l'any 1603 i, el 1610, el drac; ambdós en endavant van a la processó de Corpus situats a l'inici de la desfilada, com correspon a aquest tipus de bestiar.¹⁴ El Consell pagà les despeses de construcció i després pagarà tant els portadors com els coets que posen a la boca del drac.

Pel que fa referència als portadors, mentre el 1603 consta que el portador del gegant fou Joan Grau, des de 1605 fins almenys el 1619 hi hagué sempre un mateix portador i ballador del gegant, Joan Galzeran; cobra-

va vuit sous per ballar-lo durant la processó, si bé en anys següents consta que l'obligació era tant pel dia de Corpus com per la capvuitada; igualment és ell qui el porta per una quantitat similar en algunes festes ocasionals, com ara alimaries per alguna celebració reial.

El portador del drac varià més; el 1610, fou Jeroni Roca, fuster; el 1617, Gaspar Nadal; el 1619, Nadal Homs.¹⁵ El salari és similar al del portador del gegant, així com l'obligació de fer-ho per la processó de Corpus i per la de la capvuitada, però de vegades la despesa va lligada amb altres despeses en el drac i no pot determinar-se la quantitat exacta per cada concepte.

b) **Els tabernacles.** Es produeix la introducció de tabernacles, fins a constituir una secció característica de la processó. Vénen a ser també com una continuïtat atenuada dels entremesos de l'etapa anterior; es tracta de caps de sants o imatges amb relíquia incorporada, de vegades potser amb una major complexitat, portats com a altarets, en andes, per dos homes (l'antecedent immediat dels "misteris" que van a la processó de Dijous Sant).

De fet, als comptes només hi ha referències al pagament donat als portadors del tabernacle de santa Basilisa (cobren dos sous, i, a partir de 1584, consta que són dos preveres, els portadors). L'any 1591, en què trobem la primera ordinació conservada, apareixen ja deu tabernacles (almenys és segur que n'hi portaven les confraries de Sant Josep, de Santa Anna, de Nostra Senyora del Roser, de Nostra Senyora de l'Esperança i de les Santes Espines).¹⁶ L'onzè, "tabernacle del Cors Preciós de Jesucrist", és ja la pròpia custòdia.

c) **El foc**, en forma de coets i d'artilleria. És una despesa que anirà a càrrec del Consell, i per això trobem les dades amb força continuïtat. Els coets seran portats de Barcelona (1547) o de Cervera (1578, 1604), o fets a la pròpia vila per algun afeccionat (el 1553, els fa mossèn Francesc Miquel, àlies Dionís, prevere de la vila;¹⁷ el 1592, Pedro Navarro, criat de mossèn Jordà, apotecari; el 1607, Joan Baptista Dos; el 1617, Gaspar Nadal). El 1581, consta ja a Tàrraga la presència de Joan Trilla, polvorer, a qui compren pólvora per disparar l'artilleria i coets (consten les despeses almenys els anys 1581, 1582, 1583, 1584, 1585 i 1586); en altres anys consta que compren els coets a algun adroguer de la vila (el 1611, a mossèn Nicolau Robió; el 1623, a mossèn Agustí Rabassa). Més endavant consta la compra de pólvora a polvorers forasters (el 1605, a un polvorer de Puigverd; el 1609, a un polvorer de Castellàsens –nom medieval de Castellans–).

La pólvora serveix per disparar l'artilleria de la vila, també durant la processó i al cap de vuitada de Corpus. El 1582, consta la diferenciació entre artilleria major i bursons; l'any següent, als comptes, és precisat que Joan Trilla cobra, a més de la pólvora i coets, per "lo carregament de la bonbarda, macer y burssons, y desparar aquells"; el 1585, Joan Trilla féu i desarmà divuit tirs de falcons. El 1610, consta la despesa en metxa per disparar els soldats, el dia de Corpus. Sovint, però, sembla que el mateix encarregat de disparar l'artilleria major, dispara també l'artilleria menor (anomenada de diverses maneres: bursons, falcons, arcabussos); després del polvorer, Salvador Gavalda consta en força anys com a encarregat d'aquesta feina (almenys entre 1617 i 1623).

d) **Representació institucional.** Les despeses en la pròpia representació del Consell a la processó són per als representants menors i per als majors. Els primers són els oficis a sou. Algun any consta la despesa en roba nova a algun oficial del Consell (el 1547, cota i caperó nous per a Pere d'Ors, corredor o missatger). Sense la referència al Corpus, hi ha sovint la despesa en la roba dels verguers, no gaire allunyada de les despeses explícites de la festa. Almenys a partir de 1591, però probablement de força abans, sabem que obria la processó el mostassaf "novell forà" portant la bandera de la vila. El mateix any 1591, al consell del dia quinze de juny es refermen en una decisió anterior del Consell, de fer fer, a Barcelona, una bandera nova de la vila per a la processó de Corpus.

Els segons són els càrrecs de paers i consellers. Durant aquest període trobarem despeses de diverses menes per a aquests representants majors.

Algun any hi ha la despesa en ventalls per als paers i consellers que hi van, especialment per portar el pal·li damunt el tabernacle de la custòdia (el 1583, consta la despesa de vint-i-quatre sous i quatre diners en dotze ventalls per als paers "y a molts pròmens que.ns acompanyaren lo dia de la proffessó del Cors Preciós"; l'any següent, la despesa ha pujat a trenta-dos sous i mig); no hi ha gaire continuïtat.

El 1583, a més a més de la despesa addicional en ventalls, trobem una altra despesa força més quantiosa en atxes de cera blanca per als paers de la vila; la despesa és de més de catorze lliures, i les atxes són comprades a dos candelers targarins, Perot Torres i Montserrat Monfar.¹⁸ En total foren vuit atxes, probablement quatre perquè les portessin els paers a la processó de Corpus i les altres quatre per a la capvuitada; després del

recorregut processional, potser quedaven per il·luminar el tabernacle de la custòdia a l'interior de l'església, durant els oficis religiosos.

Aquesta despesa, quan no es troba fosa en un compte general per cera, continua essent important; per exemple, és de dotze lliures els anys 1604, 1610 i 1611.

Mentre els anys que compren ventalls, sembla que són per a tots els portadors de vares del pal·li que va damunt la custòdia, la despesa en les atxes de cera blanca sempre és només per als paers, essent una de les despeses més altes (la segona en importància, just després de la dels músics). També consta, l'any 1604, el pagament de sis sous al sabater Rafel Roca per l'adob de sis corretges i bosses, usades pels paers per portar les vares del tàlem durant la processó.

La despesa en les cotes dels paers -anual com el càrrec-, tot i no ser motivada per la festa, també, amb l'elecció dels paers per Pasqua, situava la festa prou propera per fer que l'estrena de la cota nova no en diferís gaire temps.

Fins ara hem parlat dels elements que desapareixien i dels que s'introduïen en aquesta nova etapa. Ens falta parlar d'aquells que es mantenen, però que no deixen de presentar variacions significatives.

El primer és **la música**. Aquest tipus de despesa sempre va a càrrec del Consell, en la festa de Corpus; les dades de la comptabilitat municipal, doncs, han de donar una visió adequada.

Les despeses de tant en tant per a l'adob dels tabals, que ja havíem trobat durant el segle XV, continuen assenyalant la presència d'alguns verguers o funcionaris menors del Consell, com a una obligació més del propi càrrec, si no és que eren nois de la població que ho feien voluntàriament;¹⁹ una i altra solució explicarien el fet que no trobem mai les despeses per als qui porten els tabals. És ben probable que els tabalers anessin a l'inici de la processó, acompanyant el portador de la bandera de la vila i el bestiar. El mateix devia passar, també, amb els trompeters; la nota d'adob de les trompetes de la vila, però, és força més esporàdica (consta, per exemple, el 1613), potser perquè era menys usual que calgués adobar-les.

Les despeses en els joglars o músics professionals presenten una evolució important. A la primera meitat del segle XVI, són encara ben similars a les del segle XV; les de l'any 1547 són de vint-i-quatre sous (poc més d'una lliura) per als joglars, més sis sous per la despesa (és a dir, algun menjar que els donen i potser l'estada d'una nit a l'hostal). A l'últim quart de segle, el cost de la música ha pujat notablement i es mou a l'entorn de les deu lliures; els joglars són ja tres o, més freqüentment, quatre i acostumen a formar colla. Se'ls designa genèricament com a joglars, però en algun cas ja s'especifica el cap de grup.

Dos grups apareixen en aquests anys, Magí Barulls i companys (anys 1582, 1584) i Miquel Armengol i companys (anys 1583, 1586). El primer grup és foraster; als comptes no és precisat d'on són, si bé als de l'any 1584 consta que un dels companys es diu Vilar.²⁰ Del segon grup, almenys s'especifica als comptes que el cap de grup, Miquel Armengol, és habitant de Tàrraga. Quant al tipus d'instruments usats, només als comptes de l'any 1580 consta que hi havia dos músics de "rebequet" (o rabequet, mena de violí de tres cordes).

Augmenta també el paper dels músics: a més a més de sonar el dia de Corpus durant la processó, ho fan a la vigília i, el mateix dia de Corpus, als oficis i en altres moments no especificats; de vegades, consta que toquen a la capvuitada.²¹ Potser acompanyaven també els balls del gegant i del drac a partir del moment en què aquests elements del bestiar s'incorporen a la processó.

A partir del segle XVII, les dades de pagament fan referència sempre als "músics" i no tornen a sortir els termes "joglar" i "menestril". El 1603, els músics foren Cristòfol Soler i companys, i cobren setze lliures més dues de despesa. En general, però, els comptes són molt més lacònics, puix que molts anys ni tan sols se'ns diu el cap de colla. Per contra, en algun cas consta els pagaments per anar a cercar músics a diverses poblacions de l'entorn; així, el 1613, Nadal Homs cobra cinc sous per haver anat a Calaf i a Torà a cercar músics i Joan Galzeran cobra vuit sous per haver anat a cercar-ne a Solsona. El 1625, sabem que els músics eren Gabriel Vilaseca, músic de Calaf, i els seus companys.

Amb la major qualitat i professionalitat dels músics, s'afegeix també la introducció dels cantors professionals. Consta en algun cas la despesa al mestre de capella per haver cercat i fet la despesa a cantors professionals d'altres localitats que vénen a reforçar la pròpia capella de cant o cor de cantors, grup que, com sabem per ordinacions d'altres poblacions, anava sempre proper a la custòdia, i de vegades vestits d'àngels. En altres ocasions, cal que algun eclesiàstic que havia d'anar entre els que porten el tabernacle de la custòdia vagi amb la cantoria, i llavors el Consell paga altres eclesiàstics perquè ocupin aquest lloc de portadors.

L'any 1605, el mestre de cant era el pare fra Dionís Capdevila, aconduït per la universitat amb sou anual per terces. L'any 1610, Tomàs Piquer i Joan Teixidor cobren vuit sous per fer d'ajudants de cantors els dies de Corpus i vuitada; el 1611, són llogats mossèn Josep Teixidor i mossèn Joan Guerau per a una sèrie de festivitats (Santes Espines, un Te Deum laudamus, Corpus i vuitada), per reforçar la cantoria en les processons, i cobren quaranta sous, alhora que el Consell paga setze sous a mossèn Rafel Molner i mossèn Bernat Castelló per portar el tabernacle del Sant Sagrament en lloc dels dos anteriors. El 1611, el mestre de cant i mestre d'orgue és mossèn Lluís Méndez.

Un altre tipus de despeses que continuen a càrrec del Consell són en la conservació del pal·li o en la seva renovació, i també en la de la custòdia on anava el Corpus. L'any 1585, hi ha unes capitulacions amb l'argenter cerverí Llorenç Domènec per la custòdia, i li paguen quaranta lliures; els resultats no devien ser gaire satisfactoris, perquè l'any següent hi ha despeses menors per incoar procés contra l'argenter.

El 1603, arriba a Tàrraga una custòdia nova procedent de Barcelona, on l'ha feta l'argenter mossèn Gabriel Salla.²² A més de l'escut de la vila, els paers permeten que hi hagi gravat un escut de les armes de Monró, com era a la custòdia antiga, però no més.²³ El mateix argenter ha fet dues maces de plata; a partir d'aquest moment, si no abans, probablement també assistien a la processó els dos macers del Consell, ben divissats i amb les maces. Aquell any, per celebrar millor l'estrena de custòdia nova construïren el gegant i pagaren vuit sous a Joan Grau pel lloguer de cascavells i haver ballat el gegant durant la processó.

Unes despeses menors, però més constants, són en seda o tafetans per ornar el pal·li i/o la custòdia.

I encara, en aquesta línia de despeses, caldria incloure els ajuts del Consell a alguna confraria per a fer la bandera nova. Aquest és el cas que trobem l'any 1583, en què el Consell dona vuit lliures d'ajut a la confraria de Sant Eloi per a cordons i flocadura nous de la bandera. També hi podríem considerar les despeses en adobs de reliquiari o tabernacles, si bé en aquest tipus d'ajut no sempre és a la confraria sinó que en més d'un cas és un adob d'un element propietat del propi Consell, i del qual la confraria n'ha de respondre. En aquest sentit, el Consell és el propietari de la relíquia de les Santes Espines, i si a mitjan segle XVI en paga la construcció a l'argenter cerverí Damià Ferrando i a l'argenter targarí Joan Jordà, el 1580, és l'argenter cerverí Llorenç Domènec qui hi fa adobs a compte també del Consell.

Un altre tipus d'elements de continuïtat amb variacions són **les enramades**. A la primera època, les enramades anaven a càrrec dels propietaris de les cases situades als carrers pels quals havia de passar la processó, i la crida de Corpus manava que aquest ornament fos fet, potser amb l'amenaça d'un ban a pagar en cas contrari. A la festa barroca continua aquesta obligació,²⁴ que ha esdevingut consuetud, i més aviat veiem alguna decisió del Consell en el sentit de limitar les esporgades que es realitzaven a molts arbres, perquè causaven greu perjudici o de vegades fins i tot la mort del mateix arbre. És el cas del consell de vint-i-quatre de maig de 1589, en què davant les queixes que hi ha qui arruïna els àlbers i altres arbres per l'excessiva esporgada amb motiu de l'enramada, el Consell decideix que només es pugui tallar esporguim, aquell que hom pugui portar a coll i no més, i que sigui reconegut pels almostassafs als portals d'entrada per veure el compliment d'aquesta normativa; de bova, vímet i altres herbes verdes dels reguers, permeten que hom n'agafi en la quantitat que vulgui, sense limitació, ja que no causa perjudici a ningú.

Al segle XVII, amb la celebració en importància creixent de la festa de la capvuitada, comencem a trobar la despesa del Consell en enramada per a la festa i la capvuitada. El 1606, despenen prop de quatre lliures i mitja en les enramades de la vuitada de Corpus; el 1609, paguen quatre lliures al rector Joan Xanxo de Garro per les enramades del dia de Corpus i de la capvuitada.²⁵ L'any següent fan la despesa a Joan Galzeran, dit lo llarg, per enramar la plaça i l'església amb joncs i bova, i fer portar rames; la despesa és força menor, i segueix en aquesta tònica de moderació els anys successius.

Amb la consideració dels elements que es perdien, els elements nous i els que continuaven, però amb canvis significatius, hem obert un panorama prou expressiu del que devia ser la nova processó barroca. Fins i tot l'inici de conservació de les crides i ordinacions ens dona la idea d'una estructuració més rígida de la processó, amb canvis força més lents i reglamentats en endavant.

Les despeses sumptuàries, sobretot en la representació del Consell, i les despeses en elements fastuosos però efímers (especialment en la pólvora i coets, en cera i en músics) esdevenen dominants. En la mateixa línia d'augment del fast es troben les renovacions de la custòdia i del pal·li.

Desapareguts ja els entremesos, un altre tipus d'element que ve a completar la festa és la representació, durant la vuitada, d'alguna obra de temàtica religiosa, acte sagramental o comèdia. Aquest element ja és cla-

rament d'influència castellana, i no representa en absolut una continuïtat respecte als entremesos. Per a Tàrraga en trobem una dada possible (el 1581) i una altra de segura (el 1589).²⁶

Així, un ajut del Consell als joglars o músics que acompanyaven la representació teatral, el trobem l'any 1581, en què la despesa fou donada el dos de juliol a l'apotecari mossèn Andreu Grauser, perquè els havien promès pagar els joglars que intervingueren en la representació de la *Història del fill pròdig*. La distància respecte al Corpus és prou curta i la interpretació que la representació s'hagués fet durant la vuitada de Corpus és plausible, puix que es tracta d'un ajut pagat a posteriori. En aquest cas, és ben probable que l'obra fos en català, perquè n'hi ha diverses dades de la mateixa època en què es representà una obra d'aquesta temàtica; a Cervera, el quatre de juny de 1540, dia de Corpus, a la plaça del Blat, es féu la *Representació del fill pròdig*, i, encara, al vint de setembre de 1592, a la mateixa plaça del Blat, es representà la *Comèdia del fill pròdig*. Tot i que a cada any diferent de representació trobem una referència genèrica distinta,²⁷ és força probable que el canvi de denominació respongui més a les diferents èpoques que considerem, que no a diferents obres, puix que entre mitjan i final segle XVI es va acomplint a Catalunya la implantació de la comèdia castellana.²⁸ Al segle XVII, totes les obres a representar ja porten el títol genèric de comèdies.

Només en un any del període que considerem hem trobat la dada segura de la realització d'una representació teatral. Fou el 1589, en què al convent de Sant Francesc i Sant Josep fou representada la *Comèdia del Sanct Sagrament*, amb la intervenció de quatre músics, als quals féu la despesa el Consell; la representació fou el diumenge de la vuitada. Encara que la referència al títol pugui fer pensar en una obra en català, és probable que fos una obra castellana, i els representants serien joves afeccionats o estudiants de la vila.

Al segle XVII, però, va prenent més importància la celebració de les Santes Espines com a relíquia important que pren el paper de patronatge de la vila, i que fins i tot provoca el canvi de festa major, de Santa Maria d'Agost a la festa de les Santes Espines; i és en aquesta celebració que es representarà comèdies amb més assiduitat.²⁹ El procés també s'acompleix en altres poblacions, en el sentit que la representació teatral deixa de fer-se a la vuitada de Corpus i es fa preferentment a les festes de patronatge de les viles; constatem aquesta característica no amb continuïtat, però sí ocasionalment i amb preferència a altres dates, a Cervera, Solsona, Bellpuig, etc.³⁰

Síntesi

Després del recorregut més aviat analític en l'evolució de la processó de Corpus que hem desenrotllat fins ara, acabem per assenyalar de manera resumida uns quants punts importants d'aquesta evolució. Són:

1. La festa i processó de Corpus, amb dades de realització a Tàrraga des del segon quart del segle XV, esdevé el referent bàsic en aquest segle i el següent per a les festivitats i processons a celebrar a la vila. Enramada de carrers, recorregut, ordre processional fixen un model ideal de fast civicoreligiós difícilment superable en aquest període.

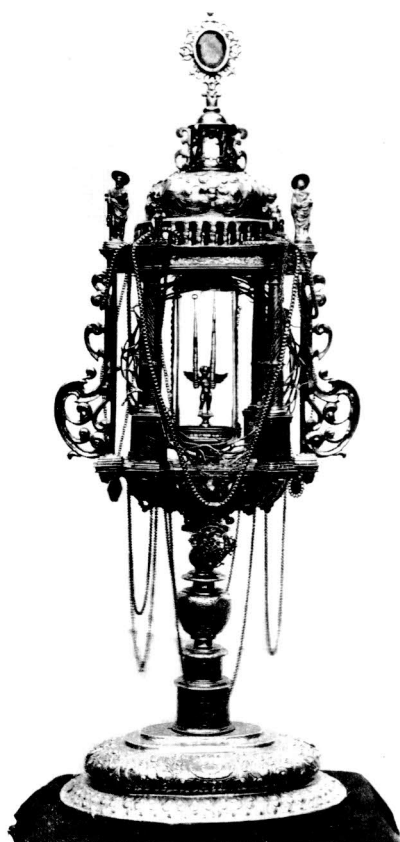
2. La custòdia portada pels religiosos sota pal·li, les vares del qual sostenen els paers i consellers, és el gran nucli valorador de la processó. En conseqüència, les despeses en la nova custòdia durant el segle XVI seran força quantioses.

3. L'activitat parateatral dels entremesos de Corpus s'inicia cap a mitjan segle XV gràcies a l'actuació de les confraries, i el Consell es limita a donar un ajut fix. Després de la guerra civil contra Joan II, però, decau aquesta iniciativa de les confraries, mentre veiem aparèixer la iniciativa de particulars o del propi Consell; en aquest segon moment és quan hi ha veritables referències a la construcció de carros escenogràfics o castells. Aquesta activitat desapareix ja a finals del segle XV.

4. El pas cap a la festa barroca, realitzat al llarg del segle XVI, comporta, amb el creixement de la festa a causa de la celebració de la vuitada, la pèrdua d'uns elements (com els entremesos) i la introducció progressiva d'uns de nous (tabernacles, coets i artilleria, atxes i ventalls pels paers, i, ja a inicis del segle XVII, introducció d'elements del bestiar de Corpus, el gegant i el drac), així com l'evolució d'alguns que es mantenen (creixement de la despesa en músics, que de l'antiga cobla de xeremia -un flabioler tamboriner i un cornamusaire- passa a la cobla de quatre músics i la capella de cantors; limitació als particulars i alhora despesa del Consell també, en enramades).

5. Representació ocasional, durant el segle XVI, d'alguna obra de teatre en el diumenge o altre dia de la vuitada, per part de joves aficionats assistits per músics, amb l'ajut del Consell per a aquests últims. S'hi nota ja en les referències la influència de la comèdia castellana, que es va implantant.

6. Potenciació, al segle XVII, dels patronatges festius, especialment d'un nou patronatge de la vila, el de les Santes Espines, que, alhora que pren força elements de la celebració de Corpus -i la representació d'alguna comèdia per la festa en serà un de desplaçat-, en aquest segle passa davant ja en l'espectacularitat i en la capacitat de festivar. A inicis del segle XVII hi ha hagut també unes festes ocasionals que probablement ajuden a aquest desplaçament (ens referim, bàsicament, a la celebració de la Sortija de Carnestoltes el 1618 i a la de les festes de la Concepció el 1619, així com a algunes festivacions dels canvis en la reialesa).

Reliquiari de mitjan segle XVI per a les relíquies de Les Santes Espines. Devia sortir, en tabernacle, a la processó, en un lloc de preeminència. (Arxiu fotogràfic Municipal de Tàrraga. AHCT).

1. L'inici de la festa i processó a les diferents poblacions catalanes, l'hem tractat àmpliament a *La processó de Corpus i els entremesos. Cervera, segles XIV-XIX*. PAM, en premsa.
2. Pel text conservat de la visita del bisbe d'Urgell a l'oficialat d'Agramunt, el 1515, sabem que, a les esglésies d'Agramunt i de Puigverd, hi havia un ostensori per a la processó de Corpus; a l'església d'Agramunt, a més, trobem diversos penons i banderes processionals (fins i tot la bandera de la vila, que normalment arreu obria la comitiva processional de Corpus en el segle XVI), i encara un "officié de Corpus Christi". Vegeu Enric MOLINÉ, "La visita canònica de l'oficialat d'Agramunt, de l'any 1515", a *Urgellia*, VII (1984-1985), pàgs. 441-488.
3. Hem fet el seguiment de la documentació, sobretot dels llibres de comptabilitat del Consell, entre els anys 1547 i 1625. A l'annex, però, només hem posat els anys i les dades que ens han semblat més importants.
4. Es troben al llibre *Ordinacions i crides, 1433-1590*, ff. 19r, 57r i 60r.
5. La primera crida targarina de Corpus conservada de què tenim notícia és la de 1621, i, a més de l'obligació de deixar el dol, obligava també a enramar cadascú les seves "encontrades", i això "com és costum y pràctica inmemorial".
6. Quantitat força inferior a la del valor real del pal.li, puix que el "drap" usat per a fer-lo havia costat quinze lliures; a banda, terçanell, veta de seda, les astes, i la feina de fer-lo. Les despeses i els diversos incidents foren tractats ja al nostre treball "Fasts reials a Tàrrrega a finals de l'Edat Mitjana", *URTX*, 5 (1993), pàgs. 131-148.
7. Vegeu Francesc MASSIP, "<<Un quasi espill de vida>>: Fast i espectacle en l'entrada de l'emperador Carles a Mallorca (1541)", *Randa*, 36 (1995), pàgs. 17-37, esp. pàg. 36-37, nota 51. En canvi, el carro tret a l'entrada d'Isabel de Valois a Toledo (1560), citat també per Massip, duia el Jardí de les Hespèrides amb tres Hespèrides i, ahora, les tres gràcies.
8. La referència al casori i el perill de l'acció de la discòrdia podia ser un tema prou adequat, doncs, per a l'entremès de recepció a la nova reina. Una edició a l'abast de l'obra de Boccaccio és *Genealogía de los dioses paganos* (ed. per M. Consuelo Alvarez i Rosa M. Iglesias), Madrid, 1983.
9. Donàrem les dades de Tàrrrega a "La Passió a l'Urgell. Segles XV i XVI", *Urtx*, núm. 2 (1990), pàgs. 79-90. Posteriorment vam poder localitzar noves dades documentals a Cervera que provaven que ja els anys 1477 i 1479 havia estat representada la Passió el Divendres Sant (vegeu *Activitat teatral a Cervera des del segle XV fins a mitjan XIX*, Universitat Autònoma de Barcelona, 1992 [microfita, 1994], volum I, pàg. 451 i següents, i volum II, pàg. 1318 i següents).
10. "Deu-li [a Pere Andreu], los quals pagà al mestre de cant per la pensió del ayn Lxi.....v ll." AHCT, FM, *Llibre de comptes del Consell, 1459-...*, f. CCCvii r.
11. Típic pagament simbòlic que trobem per als joves cantors que executen els papers més importants, en força poblacions a l'època (a Lleida i a Cervera, com a casos més propers).
12. Ho constatarem en un treball anterior. Vegeu "La confraria de Sant Esteve a Tàrrrega" a *URTX*, 3 (1991), especialment a les pàgines 146-147. Quant als Santapau, a Tàrrrega consta ja, el 1460, un Santapau trompador al servei del Consell (AHCT, FM, *Llibre de comptes del Consell, 1459-...*, f. CCCvii r).
13. Dades documentades en un article que tenim en premsa, "El bestiar de Corpus a la Seu de Lleida durant l'Edat Moderna" (Amics de la Seu Vella).
14. Només l'àguila ocupava un lloc més preferent, proper a la custòdia, però a la processó targarina no consta pas que la construeixin en aquest període.
15. Desconeixem si hi ha alguna relació entre els dos últims.
16. En nota al marge i, per tant, introduït posteriorment, n'hi consta un més, el de santa Llúcia.
17. En aquest cas, a la despesa, fins i tot consta quins tipus de coets féu: trenta-cinc rajadors i tronadors ahora i catorze tronadors.
18. La sola possibilitat de subsistència de dos candelers a la vila és una mostra de la importància que ha anat prenent el consum de cera a les múltiples manifestacions festives de la població.
19. Aquesta última precisió es troba algun any, contemporàniament, a Cervera, en què els nois eren pagats amb alguns sous o bé amb un refrigeri després de la processó.
20. L'any 1619, en la celebració de les festes de la Concepció, consta que a Tàrrrega hi hagué, a més de la colla de músics de Santa Coloma de Queralt (que cobraren dotze lliures), Barulls i la seva cobla (que en cobraren poc més de vint-i-quatre). Essent força gran la distància, és probable que fos ja una nova generació de músics. En aquest cas, sembla que cal identificar-los amb els "trompetes de Lleida" de què es parla en una altra despesa del mateix compte. És possible, doncs, que el grup dels anys 1582 i 1584 fos també de Lleida.
21. L'any 1611, es troben ben diferenciats a les despeses; els músics que tocaren a la festa de Corpus –i potser també a la vigília– cobraren dotze lliures, i els que tocaren durant tota la vuitada –sense especificar-se si eren els mateixos o no– cobren deu lliures.
22. El preu de la plata de la custòdia consta que fou de set-centes noranta-vuit lliures.
23. Al consell de vint-i-vuit de maig, que és quan tracten aquest tema, trobem la precisió que aquesta decisió de fer fer una custòdia amb els mateixos escuts que la vella, fou presa pel Consell el tres de maig de 1598. No es conserva el llibre de consells d'aquests anys (1592-1602), però per aquesta dada podem pensar que fou, doncs, el mateix any 1598 quan encarregaren ja la custòdia nova.
24. Ho comprovem a la primera crida de Corpus conservada, de l'any 1621 (vegeu-ne el text a l'annex).
25. Per a la capacitat d'administrador i organitzador del rector Joan Sancho de Garro, vegeu Josep M. PLANES I CLOSA, *La parròquia i la vida religiosa de Tàrrrega, segles XVI-XIX* (Tàrrrega, 1994), pàg. 41 i següents.
26. A Cervera, n'hi ha alguna dada més. El 1540, la representació fou el mateix dia de Corpus; els anys 1548, 1572, 1586, 1593 i 1595, durant la vuitada.
27. El 1540, "representació"; el 1589, "història"; i el 1595, "comèdia".
28. De tota manera, la possibilitat que fossin obres diferents, i que en elles ja hi hagués el pas del català al castellà és possible, puix que el tema és la paràbola bíblica més popular a la dramaturgia europea dels segles XVI i XVII i, per tant, també a l'àmbit català i al castellà. En donem les dades i en fem algunes consideracions a *Activitat teatral a Cervera ...*, 535 i ss., i 1352, 1365 i 1372.
29. Vegeu Ramon BERGA ROSSELL/ Francesc MAYMÓ, *Les Santes Espines de Tàrrrega*. Tàrrrega, 1965; per a les dades de les comèdies celebrades per la festa, vegeu amb més completud el nostre estudi *Activitat teatral a Cervera ...*
30. Una altra història és el pas de companyies passavolants, normalment castellanes, puix que en aquest cas les dates són més imprevisibles i es tracta més d'aturades ocasionals en una gira entre ciutats importants que no de contractes efectius que ocasionin un tras-

[illegible]

A vista para dentro
 da torre da fortaleza
 do Rio de Janeiro, 1764
 do Rio de Janeiro, 1764

175

ANNEX DOCUMENTAL

1438

Crida de canvi de mercat al dimecres, per ser la festa de Corpus el dijous.

Mudament del mercat per la festa de Corpus Christi (en una altra lletra posterior)

Ara oiats que fan a saber lo honorable en Pere Johan, lochtinent del honorable en Thomàs de Cubels, veguer de la vila de Tàrrega per lo molt alt senyor Rey, mossèn Pere de Citges, procurador general de la dita vila de Tàrrega, de Vilagrassa e de totes les altres viles, castels e lochs, los quals la insigne ciutat de Barchinona senyorege dins lo principat de Cathalunya, pahers e prohòmens d'aquela matexa vila de Tàrrega (ratllat), a tota persona de qualseulle ley, stament, condició, dignitat, preminència sie, que vingue e pens de venir en lo nom de Déu a la dita vila de Tàrrega salvament, quítia e segura, ab tots sos béns, robes, vitualles e mercaderies, e altres qualsevol béns vullés que no n'i porten al bon mercat de la dita vila que serà dimecres propvinent per rahó de la beneyta festa de Corpus Christi, que serà lo digous après següent -fen cara a les bones meses e bataons que.s faran en la dita vila e sos térmens, les quals duraran de ací lo beneyt jorn de madona sancta Maria de Agost primer vinent-, salvament quítia e segura anant, vinent e stant en lo dit mercat, meses e bataons, e tornant a lurs habitacions sots la fe dels damunt dits, cor sàpien que durant lo dit temps o dins lo dit temps ells ne lurs béns ne algú d'els, encara que sien bargants o altres qualsevol persona, no seran preses, aturats, penyorats, marcats ni enbargats ni afectats per qualsevol causa o rahó, ni encara per deute o deutes que degen ni sien obligats, axí en nom propri com per fermança ne per carta o cartes de comanda, ne per licència o fadigues de dret que sie atrobada ni atorgada, ni durant lo dit temps se atrobarà e s'atorgarà contra qualsevol ciutats, viles, castels e lochs de Cathalunya, ne encara per crims o accessos que hagen comès en qualsevol part, ans poden venir e star en la dita vila e sos térmens, e retornar a lurs habitacions ab tot ço del lur sots la dita fe e bon guiatge dels dits senyor Rey, Ciutat de Barchinona, veguer, procurador, pahers e prohòmens de la dita vila. Axí però que no sien bares, traydors, homeyers, falsedors de moneda, gitats de pau e de treva, e que no hagen comès crim de lesa magestat, e que no sien bandegats de la dita vegeria e vila de Tàrrega ne hagen feta onta de cors a hom de la dita vila.

Die jovis .v. junii anno a nat[ivitate] Domini MCCCCxxxviii fuit facta predicta preconització per Johanem Aras, preconem publicum per dicta vila Tarrege et per loca eiusdem asueta.

AHCT, FM, *Ordinacions i crides*, 1433-1590, f. 19r.

1441

Determinació de consell que es faci festa i processó per Corpus, però que no siguin pagats ajuts a entremesos per la pobresa dels temps.

[Consell 22 maig 1441]

Sobre la festa gloriosíssima fahedora e celebradora de prop de Corpore Cristis acordà lo dit hon[orable] Consell que aquela jornada se faça solempne e bella processó ab gran e bella luminària, e que per aquesta anyada los entremesos e jochs cessen atès que lo temps tenim tal per voluntat de Déus que poques persones e infants s'ich trobarien en la vila per fer aquels. Emperò si // algú o alguns per reverència e honor de la festa ne voldrà fer, que ab la gràcia de Déu los pensen de fer, car mèrit ne hauran de Déus.

AHMT, FM, *Llibre de Consells*, 1437-1442, ff. 175 v i 176 r.

1459

Ajuts a capitans de confraries targarines, possiblement per a entremesos, i pagament als joglars per la festa de Corpus.

Item paguí de manament dels seyós de pahés a.n Johan Hortiç, capità de Santa Maria de la Esperança, xxii sous xxii s.
 Item paguí per dita rehó a.n P. Anthoni Lorenç, capità de Sent Francesch, xxii sous xxii s. //
 Item doní de manament dels senyós de pahés als juglars que sonaren a la festa de Corpus Christi xxiiii s. xxiiii s.
 Item per .iii. lliures de bou los donaren ii s.
 AHMT, FM, *Llibre de comptes del Consell*, 1453-..., f. 92 r/v.

1460

Ajut del Consell als capitans de la confraria de Sant Antoni per fer els entremesos de Corpus.

Deu la universitat al sènyer en Jacme Vell les quantitats dejús scrites, les quals ha bestrets per la dita universitat a diverses persones e per diverses raons, segons se seguex per menut (...//...)
 Item los quals pagà als capitans de Sent Anthoni per fer los entremesos de Corpus Christi i ll. ii s.
 AHCT, FM, *Llibre de comptes del Consell*, 1459-1504, ff. CCxCi v i CCxCii r

1461

Ajuts a capitans de confraries targarines, possiblement per a entremesos a la festa de Corpus.

Item més bestreguí [Manuel Salvany, per la vila de Tàrrega] de voluntat dells honorables en P[ere] Florença e Jachme Suyer, que fonch concordat als pròmens que fos donat a les confraries de Sent Anthoni e al Carme, e a la Sperança, a quiscuns xxii sous; són Lxvi sous iii ll. vi s.
 AHMT, FM, *Libre de comptes del Consell*, 1453-..., f. 40 r.

1479

Ajut per a entremesos i pagament als joglars, per Corpus.

Los pahers l'any present e dejús scrit de la vila de Tàrregua al sènyer en Borthomeu Beltal, impusiciador de la carn de la terça de maig, juny, juliol e agost, pregam-vos, sènyer, que de les pecúnies que procehexen de la dita impusició, del preu que haveu a pagar a la universitat, donets e paguets a.n Bernadí // Mir e a Johan Febrer, los quals tenen càrrech de fer certs entramesos per a la sacratíssima festa del Corpus Christi, sexanta sous, los quals han a servir per fer dits entramesos per a la dita festa.

E retenit-vos lo present en loch de haver paguats dits sixanta sous, lo qual volem a vós ésser fet per en Ffranci Mir, not[ari] e scrivà de la casa de la paheria, e sotsignat de nostres mans lo primer dia de juny any mil CCCCLxxviii.

Albarà dreçat a.n Borthomeu Beltal, impusiciador de la carn, d'en Anthoni Santapau e a un altre.

Los pahers l'any present e dejús scrit de la vila de Tàrrega al sènyer en Borthomeu Beltal, impusiciador de la carn de la terça de maig, juny, juliol e agost, preguam-vos, sènyer, que de les pecúnies que procehexen de la dita impusició del preu que haveu a pagar a la universitat donets e paguets a.n Anthoni Santapau, de dita vila, honze sous, moneda corrent, e nou diners per una lliura de bou, los quals a ell són deguts perquè toçhà lo floviol ab la tamor ab un altre que toçhà la cornamu[s]a, los quals acompanyaren la santa proffessó lo jorn del Corpus Christi, e per so que féu dues dances dit dia al deprés dinar. E més, tres sous e nou diners per cinch liures de bou que acostumen de donar dit dia als mostaçaffs, misatgé de dits mustaçaffs, e al misatgé de la casa de la paheria.

E sume dita quantitat quinze sous e mig. E retenit-vos lo present en loch de haver paguats dits xv sous e mig, lo qual volem a vós ésser fet per en Ffranci Mir, not[ari] escrivà de la casa de la paheria, e sotsignat de

nostres mans a .xii. de juny any MCCCCLxxviii.

AHCT, *Llibre d'albarans*, 1479-1490, ff. 2 v i 3 r.

1480

Pagament als joglars i ajuts als capitans de confraries targarines per entremesos, per Corpus.

Capitans de la Sperança.

Los pahers l'any present e dejús scrit de la vila de Tàrregua al sènher en P[ere] Mut, impusicidor de les carns de la terça de maig, juny, juliol e agost, preguam-vos, sènher, que de les pecúnies de dita impusició donets e paguets als capitans de Santa Maria de la Sperança vint-e-dos sous, e als capitans de Sant Anthoni altres vint-e-dos sous, e als capitans de Sent Ffrancesch quaranta-quatre sous -perquè la confraria del Carme no pot fer neguns entramesos, e per ço són stats donats a la dita confraria de Sent Ffrancesch-, los quals a quis-cú d'ells los són stats promesos donar e pagar en ajuda e subvenció dels entremesos que fan ha honor e reverència de la sacratíssima festa del Cors Preciós de Jesuchrist, e per acompanyar aquell. Les quals dites quantitats la universitat acostume de donar e pagar quiscun any a les dites comfraries fahent, emperò, entramesos a honor de la dita festa, les quals quantitats vos farem pendre en compte al clavari que serà del present any. E retenit-vos lo present en loch de haver paguades dites quantitats, lo qual volem a vós ésser fet per en Ffrancí Mir, not[ari] e.scrivà de la casa de la paheria, e sotsignat de nostres mans a .xviii. de maix any MCCCCLxxx.

AHCT, *Llibre d'albarans*, 1479-1490, f. 24 r.

Mustaçaffs, jutglars e misatgé de mustaçaffs.

Los pahers l'any present e dejús scrit de la vila de Tàrregua, al honrat en Miquell Bramon, mercader e clavari de dita vila, volem, sènher, e.ns plau que de les pecúnies que vénen a mans vostres de les impusicions e altres emoluments donets e paguets a.n Johan Vilanova, carnicer, tres sous e nou diners, los quals li són deguts per cinch liures de bou que foren donades lo jorn del Corpus, ço és, als mustaçaffs dues liures, als jutglars altres dues liures e a.n Gili Fiter, misatgé dels dits mustaçaffs, una liura, lo qual tots anys se acostume de donar als desús dits en la dita festa. E retenit-vos lo present en loch de haver paguats dits tres sous e nou diners, los quals volem a vós ésser fet per en Ffrancí Mir, not[ari] e.scrivà de la casa de la paheria, e sotsignat de nostres mans a .xiiii. de juny any MCCCCLxxx.

AHCT, *Llibre d'albarans*, 1479-1490, f. 25 r.

Los pahers l'any present e dejús scrit de la vila de Tàrregua al sènher en Bernat Sala, sotaclavari en dit any de dita vila, preguam-vos, sènher, que de les pecúnies de dita sotaclaveria vers vós vos retinguats // tres sous, los quals de nostra voluntat havets donats ha un pobre vergonyant. E més, tres sous e quatre diners que foren promesos als capitans de Santa Maria de la Sperança, en ajuda e subvenció dels entremesos que.s feren lo jorn del Corpus Christi propb passat. E retenit-vos lo present en loch de haver paguats dits sis sous e quatre diners, lo qual volem a vós ésser fet per en Ffrancí Mir, not[ari] e.scrivà de la casa de la paheria, e sotsignat de nostres mans a .xvi. de noembre any MCCCCLxxx.

AHCT, FM, *Llibre d'albarans*, 1479-1490, ff. 42 v i 43 r.

Item al dit moço del dit en Maçana hun sou a ell degut perquè fonch tramès a hun jutglar que serví al Corpus Christi. (signat a 2 de juny 1481)

AHCT, FM, *Llibre d'albarans*, 1479-1490, f. 50 r.

1481

Pagament als joglars que tocaren per Corpus.

Los pahers l'any present e dejús scrit de la vila de Tàrregua al honrat en Miquel Bramon, mercader e clavarí en dit any de dita vila, preguam-vos, sènher, que de les pecúnies que vénen a mans vostres e procehexen dels emoluments, donets e paguets a.n Anthoni Sentapau e a.n Vidal de Riudovelles huyt sous, los quals a ells són deguts perquè han sonat la cornamusa e la temor ab flaviol acompanyant la santa proffessó ab lo Cors Preciós de Jesuchrist lo dia (ratllat) jorn del Corpus prop passat. E retenit-vos lo present en loch de haver paguats dits huyt sous, lo qual volem a vós ésser fet per en Ffrancí Mir, not[ari] e.scrivà de la casa de la pahe-ria, e sotsignat de nostres mans a .xviii. de juliol any MCCCCLxxxi.

AHCT, *Llibre d'albarans*, 1479-1490, f. 34 r.

Item al dit moço del dit en Maçana hun sou, a ell degut perquè fonch tramès a hun jutglar que serví al Corpus Christi.

AHCT, *Llibre d'albarans*, 1479-1490, f. 50 r.

1483

Els preveres demanen introduir la celebració de la festa i processó de l'Àngel Custodi a semblança de la de Corpus, i els paers accepten.

[Consell dissabte 12 abril 1483]

En la qual promenia fonch proposat per los honorables pahers com mossèn Jordi Gaehela e mossèn Piquó en nom e veu de tota la venerable Comunitat dels preveres los ere estat dit e suplicat com dimenge primer vinent fos la festa del gloriós Àngel Custodi e la dita venerable Comunitat acostuma's fer e celebrar festa, caldria com ere lo dit dia de dimenge, agessen deliberat fer e celebrar festa a honor e reverència del dit Àngell, los agere a molta gràcia volgessen fer honor e celebrar gran festa e que agessen juglars e enramasen e enjunquasen axí com acostumen lo dia de Corpore Christi; e açò hageren a molta gràcia oferint-los feren altre dia altrestant per la dita universitat.

Hon acordà e deliberà la demunt dita promenia que actenen la grandíssima festa del Àngel Custodi e encara que en moltes parts se faye festa, e axí metex considerant que no podem prou fer per Déu ni per los seus sants, e per fer honor a la dita venerable Comunitat, considerant que ells fan quiscun dia per la dita universitat e que ells fan a qui la dita universitat deurie e és tenguda fer, que tal festa se celebràs e.s fes en la manera e forma que per los desús dits preveres en nom de dita Comunitat ere estada demanada.

E axí de continent los dits honrats pahers digeren als senyors de mostaçans que fesen fer una crida que totem enramàs e enjunqàs per honor de la dita profesó, quiscú en ses encontrades.

AHCT, *Llibre de Consells*, 1480-1490, f. 89 r.

Pagaments als joglars per sonar a les festes de l'Àngel Custodi, de Corpus i de Nostra Senyora d'Agost.

Albarà als juglars.

Los paers l'any present e dejús scrit de la vila de Tàrrega al honrat en Bernat Scuder, clavarí en dit any de la dita vila, pregam-vos, sènher, e.ns plau que de les pecúnies que proceexen de les impositcions e altres rendes e emoluments de dita vila doneu e pagueu als juglars, ço és, a.n Anthoni Sentapau e a.n Antoni Vidal, les quantitats dejús nomenades, ço és a saber, trenta sous entre los dos per causa que han sonat en les fes[tes] dejús mencionades. Primo sonaren a la festa del Àngel Custodi. Item a la festa de Corpo Christi. Item a la festa de la Asumsió de la gloriosíssima e intemerada Verge Maria de Agost. E reteniu-vos lo present en loch de haver pagats dits xxx sous, lo qual volem a vós ésser fet per en Bernat Lorenç, not[ari] e.scrivà de la casa de la pey-ria, e sotsignat de nostres mans a .xvi. de agost any mill CCCCLxxx tres.

AHCT, *Llibre d'albarans*, 1479-1490, f. 82 v.

Carn donada als joglars per sonar a les festes de Corpus, Nostra Senyora d'Agost i a la fira.

Albarà a.n Johan Vilanova.

Los pahers l'any present e dejús scrit de la vila de Tàrrega al sènher en Christòfol Figuerós, clavari en dit any de dita vila, pregam-vos, sènher, e.ns plau que de lles pecúnies que vénen a vostres mans, que procehexen de dita clavaria, doneu e pagueu a.n Johan de Vilanova, carnicer del bou, nou sous a ell deguts per les causes e rahons daval scrites. Primo per dues liures de bou que donà a.n Sentapau, juglar, per sonar a la fira. Item al tabaler per dita rahó una liura. Item al dit Sentapau per sonar a Corpo Christ, dues liures de bou. Item als mostaçafs dues liures. Item a.n Rovira una liura. Item al dit Sentapau per sonar a Santa Maria d'Agost, dues liures. Item als trompadors per dita rahó, dues liures. Les quals coses munten als dits nou sous. E retenit-vos lo present en loch de haver pagats dits nou sous, lo quall volem a vós ésser fet per en Pere de Vich, not[ari] e scrivà de la cassa de la paheria, sotssignat de nostres mans a .vii. dies de giner any MCCCCLxxx cinch.

AHCT, *Llibre d'albarans*, 1479-1490, f. 128 r.

El prior del Carme demana ajut al Consell per fer entremesos per Corpus, i li assignen cinquanta sous.

[Consell divendres 20 maig 1485]

E més, fonch proposat que com mossèn Sorribes, lo prior del Carme (Sent Anthoni -ratllat-), e molts altres tenen voluntat de fer alguns entramesos al Corpo Christ per honrar la festa, demanen alguna ajuda; vegan què us ne semble si.ls serà feta alguna ajuda o no.

Acordà e deliberà lo dit honorable Conseyll que de lles subvencions que són acostumades donar per dita jornada los sia donat en ajuda cinquanta sous.

AHCT, *Llibre de Consells*, 1480-1490, f. 204 r.

Pagament als joglars per sonar per Corpus i altres festes.

Albarà als juglars.

Los pahers l'any present e dejús scrit de la vila de Tàrregua al honrat en Cristòfol Figuerós, clavari en dit any de dita vila, pregam-vos, sènher, e.ns plau que de les pecúnies que procehexen de dita claveria e vénen a vostres mans dels emoluments e altres rendes doneu e pagueu a.n Anthoni Sentapau e a n'Anthoni Vidal, juglars, les quantitats dejús nomenades, les quals a ells són degudes per les rahons dejús mencionades. Primo vint sous barc[elonesos], los quals a ells són deguts perquè sonaren la tamor e cornamusa al novell retorn de l'any dejús scrit. Item més, quatre sous per la despesa. Item més deu sous, los quals a ells són deguts perquè sonaren dites cornamusa e tamor acompanyant lo Corpus per la vila en la processó lo dia de la sacratíssima festa del Cors Preciós de Jesucrist de dit any. E reteniu-vos lo present en loch de haver pagades dites quantitats, les quals prenen suma de xxxiiii sous, lo qual volem a vós ésser fet per en Luys de Vich, regent la scrivania de la paheria en absència de son pare, e sotssignat de nostres mans a .xvi. de juliol de Lxxxv. (...)

AHCT, *Llibre d'albarans*, 1479-1490, f. 136 r.

Pagament als joglars que sonaren a la festa de Corpus.

Als jutglars.

Los pahers etc. al venerable mossèn Gabriell Piquó, clavari en dit any de dita vila, pregam-vos que de les pecúnies que procehexen de dita clavaria e vénen a mans vostres, doneu e pagueu a n'Anthoni Sentapau e Anthoni Vidall, jutglars, les quantitats següents. Primo vint sous que a ells són deguts perquè sonaren la cor-

namusa e tamor a la fira, e quatre sous per la despessa; e deu sous perquè sonaren acompanyant lo Corpus per la vila ab la processó lo dia de la sacratíssima festa de Corpore Christi del any present e dejús scrit, les quals quantitats prenen suma xxxiiii sous. E reteniu-vos lo present en loch de haver pagats dits xxxiiii sous, lo quall volem a vós ésser fet per en Pere de Vich, not[ari] e scrivà de la cassa, e sotssignat de nostres mans a .viii. de juny any MCCCCLxxx sis.

AHCT, *Llibre d'albarans*, 1479-1490, f. 157 v (es torna a recordar als folis 182v, 190v i 216r).

1487

Pagament als joglars que sonaren a la processó de Corpus.

Als jutglars.

Los pahers l'any present e dejús scrit de la vila de Tàrraga al honorable en Damià Prunera, sotsclavari en dit any de dita vila, pregam-vos que de les pecúnies que procehexen de dita sotsclaveria e vénen a mans vostres doneu e pagueu a n'Anthoni Santapau e Anthoni Vidall, jutglars, deu sous a els deguts perquè sonaren la temor, flevioll e cornamusa acompanyant lo Corpus per la vila ab la processó lo dia de la sacratíssima festa de Corpore Christi del any present e dejús scrit. E reteniu-vos lo present en loch de haver pagat dits x sous, lo quall volem a vós ésser fet per en Pere de Vich, not[ari] e scrivà de la cassa de la paheria, e sotssignat de nostres mans a .xiiii. de agost any MCCCCLxxx set.

AHCT, *Llibre d'albarans*, 1479-1490, f. 188 r (en full volander hi ha l'albarà de pagament als dos joglars per les diferents festes de l'any, inclosa aquesta de Corpus i també la fira; es continua especificant que Antoni Santapau és joglar de la vila, i Antoni Vidal és de Riudovelles).

1488

Diverses despeses en un castell d'entremesos i en els entremesos per Corpus.

A.n Rabaça.

Los pahers etc. al honorable en Damià Prunera, sotsclavari en dit any de dita vila, pregam-vos, sènyer, e.ns plau que de lles pecúnies que procehexen de dita sotsclaveria e vénen a mans vostres doneu e pagueu a.n Berenguer Rabaça dos sous e mig, los quals a ell són deguts per cinch cayrats que prengueren per fer los castells als entremesos de la festa de Corpore Christi propasada, e dotze dinés a.n (espai en blanc) per un hex que serví a hun castell dels dits entremessos. E reteniu-vos lo present etc. a .vii. de agost any MCCCCLxxx huyt.

AHCT, *Llibre d'albarans*, 1479-1490, f. 214 v.

A.n Domingo Junyo.

Los pahers etc. al honorable en Damià Prunera, sotsclavari en dit any de dita vila, pregam-vos, sènyer, e.ns plau que de lles pecúnies que procehexen de dita sotsclaveria doneu e pagueu a.n Domingo Juyho ii sous, los quals li són deguts per rahó de dues pels -que foren fets pergamins-, les quals serviren als tabals per a la festa e entremesos del Corpo Christ propasat. E reteniu-vos lo present, signat de nostres mans a .xxvi. de setembre any MCCCCLxxx huyt.

A mestre Steve.

Los pahers etc. al honorable en Damià Prunera, sotsclavari en dit any de dita vila, pregam-vos, sènyer, e.ns plau que de lles pecúnies que procehexen de dita sotsclaveria doneu e pagueu a mestre Steve, guanter, dos sous, los quals li són deguts per dues pels que serviren per als tabals per a la festa e entremessos del Corpo Christ propasat. E reteniu-vos lo present, signat de nostres mans a .xxvi. de setembre any MCCCCLxxx huyt.

AHCT, *Llibre d'albarans*, 1479-1490, f. 217 v (l'últim albarà es conserva també en full volander, al llibre).

Per los entremesos de Corpus Crist.

Primo per xii aludes

ll. viiii s.

Més per una dotzena e miga fulla

ll. vi s.

Més per .i. pany hor barberí

ll. s. vi d.

Més per una aluda

ll. i s. i [d.]

Més per .ii. aludes

ll. ii s. ii [d.]

(ratllat)

Més per .ii. parels de guants

ll. i s. vi [d.]

Més per .iii. canes (?) veta de ffilerera

ll. s. vi [d.]

Més una tireta de seda e un diner de tatxes

ll. s. iii [d.]

xvii s. viiii [d.]

AHCT, FM, *Llibre d'albarans*, 1479-1490, full volander de comptes (podria correspondre al mateix 1489, en què el Consell pren cura dels entremesos, sense que hi intervinguin les confraries; el full volander corresponent al compte anterior és fet per la mateixa mà i de característiques molt similars).

1547

Despeses als joglars i en coets i altres per la festa de Corpus.

Albarà a dit sotaclavari.

(marge:) Albarà de molts.

(...)

Primo a.n Luys Moyà, compaher nostre, vuyt sous, ço és, sis sous per la despesa féu als jutglars lo Corpus passat y dos sous té donats a uns bomians per a què se n'anassen

ll. viii s.

Més a.n Joan Robió, compaher nostre, un duchat, lo qual té pagat als jutglars qui sonaren en la present vila lo dia de Corpus proppassat e any damunt dit [1547]

i ll. iii s.

(...)

Més a.n Francesch Mir dotze sous, ço és, sis sous donà a.n Serra, qui portà de Barchalona quatre dotzenes de coets per a la payria per lo dia de Corpus passat, y (...)

ll. xii s.

Més a mestre Planes y altre per les mans de la cota y caperó d'en Pere de Ors, corredor, li féu per lo dia de Corpus

ll. vi s.

AHCT, FM, *Llibre d'albarans*, 1540-1556, f. 82 v.

1553

Despesa en coets per Corpus.

Albarà a.n Joan Jordà, sotaclavari.

Los paers etc., ne doneu e pagueu al venerable mossèn Ffrancesch Miquel, àlies Dionís, prevere de dita vila, divuyt sous a ell deguts per la universitat per rahó de trenta-quatre rajadors y tronadors, a rahó de sis sous dotzena; e per catorze tronadors a rahó de quatre sous dotzena, feta per ell gràcia del restant. Los quals per ell són stats fets lo dia del Corpus passat e present any en nom de la universitat de dita vila. E reteniu etc., lo qual etc., a dezet de juliol any mil cinc-cents sinquanta-y-tres.

AHCT, FM, *Llibre d'albarans*, 1540-1556, f. 166 v.

1578

Despesa en joglars, coets i altres, per Corpus.

Albarà per a dit Francesc Ferrer

(...)

(marge :) Cuets de Corpus.

Més a mestre Salla per sis dotzenes de cuets portà de Cervera per a Corpus ll. xviii s.

(...//...)

(marge :) Jutglàs de Corpus.

Més per los jutglàs del dia de Corpus, set lliures. Dich vii ll. s.

AHCT, FM, *Llibre d'albarans*, 1573-1588, f. 41 r i v.

Més al mateix paher Altisen per lo que té pagat a.n Anthoni Johan per adobar los tabals y posar-hi dos
cordonans nous, per tot y mans i ll. s.

AHCT, FM, *Llibre d'albarans*, 1573-1588, f. 42 r.

1580

*Dèspeses en adob del reliquiari de les Santes Espines, en joglars, dos músics de rebequet i portar el
tabernacle de santa Basilisa, per Corpus.*

Albarà al dit mossèn Soler [receptor]

Los pahers etc. ne doneu y pagueu a mestre Llorens Domènech, argenter de la vila de Cervera, set lliures a ell degudes so és, quatre lliures y deu sous per les mans dels adobs fets en lo reliquiari de les Sanctes Spines, e de un bordó de argent; y cinquanta sous per lo argent que més avant ha entrat en dits adobs. E retteniu etc., a .xiiii. de abril MDLxxx.

AHCT, FM, *Llibre d'albarans*, 1576-1588, f. 66 r.

Item a mestre Pere Dos per la despesa dels juglars de Corpus ll. xvi s.

Item al dit Pere Dos per dos músichs de rebequet sonaren dit dia de Corpus e per despesa, devuyt sous; y al matex per lo lloguer dels juglars sonaren dit dia, vint-y-sis sous; e a Jaume Negre per anar a cercar aquells a Guissona, quatre sous. Que tot és ii ll. viii s.

(...)

Item als qui portaren lo tabernacle de santa Basilissa lo dia de Corpus ll. ii s.

AHCT, FM, *Llibre d'albarans*, 1576-1588, f. 71 r.

1581

*Adobs al pal.li i coets i pólvora per a la festa de Corpus. Ajut pels joglars a la representació de la
Història del fill pròdig.*

Albarà al dit mossèn F. Ferrer.

Los pahers etc. ne doneu y pagueu al honorable mestre Gaspar Oriola, sastre, quoranta sous per lo cost de les mans de les quatre gramalles nostres de dol han servit per al capellardent de la sereníssima reyna y après per haver-les tornades a tallar, y per haver adobat lo palis ordinari de la iglésia de dita vila. E retteniu etc. a dos de mars MDLxxxi.

AHCT, FM, *Llibre d'albarans*, 1576-1588, f. 74 v.

Al honorable mossèn Joan Thomàs Baget, exactor.

Los pahers etc. ne doneu y pagueu a mestre Joan Trilla, polvorer de la present vila, cinquanta-quatre sous barcelonesos a ell deguts per rahó de onse liures de pólvora que ha despesa en los bursons y artelleria, y per sis dotsenes de cuets que se són despesos lo dia o festa del sanctíssim sacrament del Cos Preciós de Jesuchrist y en la octava de aquell. Y reteniu-vos etc., als .xxviii. de juny MDLxxxi.

(...//...)

Albarà al dit mossèn Joan Baget, exactor.

Los paers etc. ne doneu y pagueu a mossèn Andreu Grauser, apothecari, altre dels representants la *Istòria del fill pròdich*, quatre lliures barceloneses, a ell promeses de ajuda de costa per a pagar los jutglars entrevingueren en dita istòria. E reteniu-vos etc, lo segon dia de juliol MDLxxxii.

AHCT, FM, *Llibre d'albarans*, 1576-1588, f. 82 r i v.

1582

Pagament a Magí Barull i companys, joglars, per tocar el dia de Corpus, i despesa; coets i pólvora per la festa.

Albarà al dit mossèn Baget, exactor.

Los pahers etc. volem etc. ne doneu y pagueu a mestre Magí Barull y sos companyons, jutglars, que sonaren lo dia y festivitat del Cors Preciós de Jesuchrist, tant a la proffessó com encara als officis y altrament, deu lliures barceloneses, les quals per los pahers a nos predecessors ad aquells foren promeses de donar per dit effecte. E reteniu etc., lo qual etc., als .xviii. de juny de MDLxxxii.

Albarà al dit mossèn Baget, exactor.

Los pahers etc. ne doneu y pagueu al honorable en Pau Soler, hostaler de la present vila, dues lliures y dos sous barcelonesos, los quals a ell li són deguts per la dita universitat, ço és, una liura y cinch sous per la despesa dels jutglars, y set sous per sinch frares ha feta la despesa per orde nostre ab diverses vegades, segons nos ha donat memorial, lo qual és per nos mirat y vists tots que tot junt pren la dita suma de dos liures y dos sous. E reteniu-vos etc., als .viii. dies del mes de juliol any MDLxxxii.

AHCT, FM, *Llibre d'albarans*, 1576-1588, f. 100 r.

Albarà al dit mossèn Jenot Baget, exactor.

Los pahers etc. volem etc. ne doneu y pagueu a mestre Joan Trilla, polvorer de dita vila, sinc lliures barceloneses a ell per dita universitat degudes per lo que ha fets molts coets, axí lo dia de la festivitat del Cors Preciós de Jesuchrist y sa octava com també per la pólvora té posada en la artilleria major y burssons que.s dispararen en la proffessó que en dit dia se féu; e per totes altres coses que per rahó de son offici de polvorer haje fetes fins a la present jornada per dita vila. E reteniu etc., lo qual etc., als .xxx. de agost de MDLxxxii.

AHCT, FM, *Llibre d'albarans*, 1576-1588, f. 102 v

1583

Pagament a Miquel Armengol i companys, joglars, per la festa de Corpus; atxes per a la processó, pólvora i coets per a la festa i vuitada; capitulació de la custòdia i ajut en una bandera de la confraria de Sant Eloi.

Albarà al dit mossèn [Perot] Tapioles, exactor.

Los pahers etc. ne doneu y pagueu a mestre Miquel Armengol, jutglar de la present vila, y a sos companyós set lliures y miga, les quals a ells los són degudes per dita universitat per lo que per nosaltres los són stades promeses donar y pagar per sonar als officis y proffessó de lo dia del Cors Preciós de Jesuchrist prop passat. E reteniu-vos etc., als deu dies del mes de juny any MDLxxxiii.

(...//...)

Albarà al dit mossèn Pere Tapioles, exactor.

Los pahers etc. volem etc. ne doneu y pagueu al honorable en Perot Torres, candeler de dita vila, set lliures y un sou y sis dinés barchns. a ell per la universitat de la dita vila degudes per lo cost de quatre atxes de sera blanca que pesen vint-y-tres lliures y set onsses, que serviren per als senyors Gaspar Yvorra y Gaspar Oriola, altre de nosaltres, per obs de inlluminar lo dia y octava de Cors Preciós de Nostre Senyor, conforme a

la deslliberació del consell per dit effecte celebrat y disposant. E reteniu etc., lo qual etc., als .xiii. de juny MDLxxxiii.

Albarà al dit mossèn Tapioles.

Los pahers etc. volem etc. ne doneu y pagueu al honorable en Montsarrat Monfar, candler de dita vila, set lliures y quatre sous barceloneses per lo cost de dos (ratllat) quatre atxes de sera blancha que pesen vint-y-quatre lliures, que ha rahó sis sous lliura valen la dita quantitat, y serviren per als senyors pahers mossèn Joan Jordà y Joan de les Cases, insseguint lo mente serie y thenor del magnífic Consell per dit effecte disposant. E reteniu etc., lo qual etc., als .xiii. de juny MDLxxxiii.

Albarà al dit mossèn Tapioles.

Los Pahers etc. volem etc. ne doneu y pagueu a mestre Francesc Cantons, boter, per lo cost de dotze ventalls que serviren a nosaltres y a molts pròmens que ns acompanyaren lo dia de la proffessó del cors preciós de Jesuchrist, vint-y-quatre sous y quatre dinés; y a.n Joan Roig, revenedor de la dita vila, vint-y-un sou per lo cost de dos lliures de cansalada, ayguarós y una olla gran y plats scudellés se romperen en la piatansa passada dels térmens vehinals, que en lo tot és quoranta-sinc sous e quatre dinés barchns. E reteniu etc., lo qual etc. als .xiii. de juny MDLxxxiii.

AHCT, FM, *Llibre d'albarans*, 1576-1588, f. 119 r i v.

Albarà al dit mossèn Perot Tapioles, exactor.

Los pahers etc. volem etc. ne doneu y pagueu a.n Joannot Ermengol, hostaler de dita vila, vint-y-sis sous barchns. a ell per la universitat de dita vila deguts, y són per lo que ha gastat en fer la despesa ha quatre jutglars la vigília y lo dia del Corpus, que sonaren a la proffessó y officis de dita festivitat. E reteniu etc., lo qual etc. als .xiii. de juny MDLxxxiii.

(...//...)

Albarà al dit mossèn Tapioles, exactor.

Los pahers etc. volem etc. ne doneu y pagueu a.n Joan Trilla, polvorer de dita vila, sinc lliures barchns. a ell per la universitat de dita vila degudes conforme ha un compte per ell donat y per nos taxat, lo qual pren la suma damunt dita; y són per la pólvora y cuets té donats y desaparats tant lo dia de la festivitat del Corpus y octava de aquella més prop passada com lo carregament de la bonbarda, macer y burssons y desaparar aquells. E reteniu etc, lo qual etc., als .xviii. de juny de MDLxxxiii.

AHCT, FM, *Llibre d'albarans*, 1576-1588, f. 120 r i v.

(d'un compte global)

Item teniu pres ha compte a.n Coma, taller de la taula de la ovella, per carn se té donada tant a mestre Perles per predicar presentant l'any, com al argenter quant vingué assí dos voltes per fer la capitulació de la custòdia major i ll iiii s. vii [d]

AHCT, FM, *Llibre d'albarans*, 1576-1588, f. 126 v.

Albarans al dit mossèn Tapioles.

Los pahers etc volem y nos plau etc. ne doneu y pagueu al honorable mossèn Joan Thomàs Baget, botiguer de teles de la dita vila, les quantitats davall menssionades, a ell per la universitat predita y per les causes y rahons dejús scrites degudes, les quals entre totes prenen suma de trenta lliures setze sous y quatre dinés barchns. E reteniu etc., lo qual etc., als .xiii. de desembre MDLxxxiii.

Primo teniu donat a.n Joan Ayguamolssa, capità de la confraria del gloriós Sanct Aloy, dos lliures un quart de seda groga y morada per fer la flocadura y cordons de la bandera de dita confraria, que ha rahó de set sous anssó valrrie vuyt lliures nou sous y nou dinés, que feta cortesia per ser cosa pia se li done vuyt lliures, la qual seda té donada lo dit Baget. Diem viii ll. s.

Item donareu al dit mossèn Baget per lo que té donat al dit Ayguamolssa, per tres onsses de seda morada y blava, feta cortesia de un sou i ll. s.

AHCT, FM, *Llibre d'albarans*, 1576-1588, f. 127 v

Diverses despeses (adobar un tabal; port d'un tabernacle; coets, metxa i pólvora; pagar els joglars i llur despesa; ventalls i ornaments a la custòdia) per a la festa de Corpus.

(d'un compte glogal:)

Item tenu donat a.n Josa per adobar un tabal per al dia de Corpus ll. ii s.

(...)

Item tenu donat als dos preveres que aportaren lo tabernacle de santa Basilisca lo dia de la proffessó del Corpus ll. ii s.

(...//...)

Albarà al dit mossèn Tapioles, exactor.

Los pahers etc. volem etc. ne doneu y pagueu a.n Joan Trilla, polvorer de dita vila, quatre lliures barchns. a ell per la universitat de dita vila degudes per la pólvora y coets té donats y desparats tant lo dia de la festivitiat del Sanct Sagrament com octava de aquella més prop passada, junctament ab lo carregament de la bombardar major, burssons y desparar aquells per algunes voltes, conforme a la lloable pràctica fins ha vuy usitada; e reteniu etc., lo qual etc., als .viii. de juny MDLxxxiii.

Albarà al dit mossèn Tapioles, exactor.

Los pahers etc. volem etc. ne doneu y pagueu a mestre Joan Ermengol, hostaler de dita vila, tres lliures y dotze sous barchns. a ell degudes ço és desset sous per lo que los pelegrins de la vila de Bellpuig dormiren en sa casa, y per lo servey que de aquella prengueren junctament ab les cavalcadures quant vingueren de Montserrat. Y altres deset sous per lo que ha donat ha menjar ha onse frares de Jesús en diversos dies en sa casa, y trenta-y-vuyt sous per la despesa té feta als quatre jutglars que sonaren lo dia del Corpus, menjant en la dita sa casa. Que en lo tot és les dites tres lliures y dotze sous. Reteniu etc., lo qual etc., als .viii. de juny MDLxxxiii.

Albarà al dit mossèn Tapioles, exactor.

Los pahers etc. volem y nos plau etc. ne retengau vers vós y poder vostre deu lliures barchns., les quals de nostra voluntat haveu donades y pagades a.n Vilar, Barulls y sos companyons per lo que ab sa bona música de jutglaria y ministrils an sonat als officis divinals y proffessó del dia del cors preciós de Jesuchrist més prop passat, feta convinensa entre ells y nosaltres. E reteniu etc., lo qual etc., als .xiii. de juny MDLxxxiii.

AHCT, FM, *Llibre d'albarans*, 1576-1588, f. 139 r i v.

(nota global de pagaments a mossèn Francesc Farrer, paer)

Item per la metxa serví per posar foc als coets de Corpus y sa octava ll. s. vii

Item té donat a.n Hierònim Barberà per los ventalls se són comprats per al dia del Corpus i ll. xii s. vi [d.]

(...)

Item per dos canes de veta de filadís serviren la custòdia ll. i s.

AHCT, FM, *Llibre d'albarans*, 1576-1588, f. 140 v.

Diverses despeses (matar un bou; a Llorenç Domènech, argenter de Cervera, per la custòdia; coets i disparar artilleria) per la festa de Corpus.

Albarà al dit mossèn Monssarrat.

Los pahers etc. volem etc. ne doneu y pagueu al honorable mossèn Perot Tapioles, botiguer de draps de dita vila, y per ell a.n Jaume Puig, ço és, de una part sinc lliures barchns. per tantes ne té pagades al discret mossèn Salvador Mir, notari, per lo salari del acte del censal que la universitat vené a.n Rochaspana de Camarasa, lo qual és de propietat de mil lliures y pensió mil sous; y de altra part altres tantes sinc lliures que

són lo compliment del preu del bou se matà lo dia de la festivitat de Corpus últim passada, comprat d'en Perot Pu//jalt, de Tornabous, y per ell bé té rebudes mosèn Pere Jaume Pujalt. (...)

AHCT, FM, *Llibre d'albarans*, 1576-1588, ff. 155 v-156 r.

(albarà de molts a mossèn Francesc Montserrat, exactor)

Item a mestre Lorens Domènec, argenter de Cervera, per la custòdia, lo qual diu ne fermà àpoca en poder del dit mossèn Torres

xxxx ll. s.

AHCT, FM, *Llibre d'albarans*, 1576-1588, f. 159 v.

Albarà al dit mossèn G. Spígol, exactor.

Los pahers etc. ne doneu y pagueu a mestre Joan Trilla tres lliures per so que lo dia de Corpus féu y desarmà devuyt tirs de falconers y sis dotsenes de cohets ab la octava. E retteniu etc., lo primer de juliol MDLxxxv.

AHCT, FM, *Llibre d'albarans*, 1576-1588, f. 167 r.

1586

Despeses en un plet amb Llorenç Domènec, argenter de Cervera, a causa de la custòdia.

Més per la còpia autèntica de la capitulació entre los pahers de Tàrraga en nom de la universitat de una y dit Llorenç Domènec y ses fermanses per lo effecte de la custòdia, quaranta sous. Diem ii ll.

Més per una procura férem nosaltres com a pahers al senyor paher Ponces, a Monsó, y a entrodair allí les dites causes contre dit Domènec y ses fermanses, y li trameteren los actes, tres sous ll. iii s.

AHCT, FM, *Llibre d'albarans*, 1576-1588, f. 179 r.

Pagament als joglars, i despesa; coets i pólvora per Corpus.

Albarà al dit mossèn [Tomàs] Planes [bossar].

Los pahers etc. ne doneu y pagueu sis lliures a mestre Miquel Armengol, juglar de la present vila, y a dos altres juglars, los quals lo dia present han sonat axí en la professó del St. Sagrament com als officis y altrament, segons y conforme és de loable costum. E retteniu etc., fet a .v. de juny MDLxxxvi.

Albarà al dit Planes.

Los pahers etc. ne doneu y pagueu al honorable mestre Jonot Armengol, calceter y hostaler de dita vila, de una part devuyt sous y sis diners per los gastos y servey per ell fet a sa casa als tres juglars que sonaren lo dia de Corpus, y de altra part dos sous per lo cost de quatre canes de veta de seda serví per a la custòdia dit dia. E retteniu etc., fet a .x. de juny MDLxxxvi.

(...//...)

Albarà al dit Planes.

Los pahers etc. ne doneu y pagueu a mestre Joan Trilla, polvorer de la dita vila, tres lliures y dotse sous per lo que ha tingut càrec a ses costes de desarmar per tres vegades set bursons lo dia del Corpus prop passat y per sis dotsenes de cohets que disparà dit dia y lo cap de la octava segons lo memorial per ell donat y per nosaltres moderat. E retteniu etc., fet a .xiiii. de juny MDLxxxvi.

AHCT, FM, *Llibre d'albarans*, 1586-1593, f. 1 r i v.

1588

Cota nova al verguer per la festa de Corpus.

Albarà al dit [mossèn Baltesar] Riera.

Los paés etc. volem y nos plau que de aquelles ne doneu y pageu a mestre Pere Dos, verger nostre, set

lliures per obs de pagar lo drap de la cota que la universitat li sol fer y pagar quiscun any en lo dia o festa del Corpus, conforme a la obligació tenim de fer semblant cota ho vestiari, lo qual albarà ja ere estat dirigit a mossèn Thomàs Planes, olim receptor de dites pecúnies de dita universitat, y per no éser complit aquell li és fermat de nou, lo qual albarà fonch ja fermat a .xvii. de febrer 1587. E retteniu etc., fet a .xxii. de mag 1588.

AHCT, FM, *Llibre d'albarans*, 1586-1593, f. 34 v.

1589

Degut al dany que fan als arbres a causa de les enramades de les festes de Corpus i Nostra Senyora d'Agost, el Consell mana que només tallin esporguim, i el que pugui dur cadascú a coll i prou.

[Consell 24 maig 1589]

E més fonch preposat per los senyors de pahers com és molt y gran lo dany se done quiscun any en les festivitats del Corpus y de Nostra Dona de Agost sobre lo tallar de les rames, que realment arruhinen tots los albes y altres arbres escabsant-los y altrament per enramar llurs portalades, que són més los qui enramen per tallar llenya per provisió de llurs cases que per haver de festejar y solemnitzar les festivitats sanctes; provehiran en lo preposat.

Que sie enramat de rames bé y honestament puy no tallen los arbres al cab ni al sòl, y que sie spurguim de aquells, prohibint-los ab veu de pública crida que dites rames eo sporguim no les puguen portar ab animals sinó a coll de hòmens; y que la rama aportaran sie aconeguda dels almostasaffs foràneos si és desonesta y que los puguen fer pagar lo ban y lo amo de allí a hont avien gastats dits arbres, si se pot provar, se puegue aconseguir la smena adjudicada per pròmens y que sie de prompte fet edicte per los lochs acostumats de la present vila de Tàrraga. De bova, vímens y altres erbes verdes dels reguers tant com vullen, puy que no tallen coses sien danyosses encara que estiguen per los reguers com no sie tal la voluntat de tot lo Concell general.

AHCT, *Llibre de Consells*, 1582-1591, f. 220 v.

Representació d'una comèdia del Sanct Sagrament al monestir de Sant Francesc i Sant Josep, el diumenge després de Corpus; ajut en la despesa dels músics.

Albarà al dit mossèn Carreres, çota-clavari.

(marge:) A mestre Joan Armingol, hostaler, per la despesa dels quatre músichs sonaren a la comèdia de Sant Josep, i lliura xii sous. És estat refet per lo que lo havíem perdut, y per manament dels senyors pahers.

Los pahés etc. ne doneu y pagueu a mestre Joan Armingol, de la present vila, la summa de una lliura dotse sous barcelonesos a ell per la present universitat degudes per lo que ha donat a menjar als quatre músichs sonaren lo diumenge après del Corpus Christi en la comèdia feren del Sanct Sagrament en lo monestir del gloriós Sanct Francesc y Sanct Josep, per dos dies los ha fet lo gasto per orde dels senyors de pahés. E reteniu etc. lo qual etc. als .xiii. dies del mes de juny any MDLxxxviii.

AHCT, FM, *Llibre d'albarans*, 1586-1593, f. 91v.

1591

El Consell accepta mantenir la solemnització dels oficis divins en la capella dels Perelló, fent de representant de la casa Joan Tomàs Baiget, tutor.

[Consell 4 juny 1591]

A la qual promenia axí ajustada fonch preposat per los senyors de pahers com tenen rebuda una carta de la senyora dona Joana de Perellós demanant los sia de beneplàcit y voluntat per sa absentia y de sos fills, que mossèn Joan Thomàs Baiget, com ha tudor y curador de sos fills, en lo dia del Corpus prengue la bandera y se solemnitzen los oficis divinals en la capella sua del modo quiscun any s'és acostumat. Miraran vs. ms. si se li consentirà ho no, puy dit mossèn Baiget certiffique que en poder de mossèn Bernat Stadelles, notari, és

lo acte de la tutela y cura dels pobills Perellossos.

Fonch determinat que dit mossèn Baiget fasse y excerquesque en lo nom predit lo que los pobills Perellossos haurien de fer, en pendre la bandera lo dia del Corpus y encara en lo més avant tenen de bon costum.

AHCT, *Llibre de Consells*, 1582-1591, f. 287 r.

Consell per revisar el model de bandera de la vila que han encarregat a Barcelona, per usar a la processó de Corpus.

[Consell 15 juny 1591]

Sobre fabricar la bandera del Corpus.

Ab altre capítol fonch preposat per los senyors de pahers com ja tenen vist vs. ms. la bandera del dia del Sanct Sagrament està totalment arruïnada de tal manera que se an de amparar en lo dia de la festa del Corpus de altra bandera de alguna confraria y tenen donat càrrech en Barcelona per fer-ne una de nova y ja tenen donat la trassa, miraran lo fahedor si se aurà de perfectionar.

Que puy ho tenen principiat, ho fassen de la manera que convé.

AHCT, *Llibre de Consells*, 1582-1591, ff. 288 v i 289 r.

Ordinació de la processó de Corpus, feta pels paers, degà i capitans de la Comunitat de preveres.

Así constaran les graduations se fan quiscun any de les banderes, creus y tabernacles en lo dia se solempnitze la proffessó del Cors Preciós de nostre senyor Déu Christ, comensant en lo any de mil sinch-cents noranta-hu, com de baix continuades estaran en la forma deguda, solita y acostumada.

Agraduatíó feta per los molt magnífichs senyors de pahers en lo any de MDLxxxxi, de les creus, tabernacles y banderes que solen anar en la proffessó del Cors Preciós de Jesucrist.

Lo almostasaff novell forà aporte la bandera de la vila ab un cavall davant tots (al marge)

Primo davant aniran les dos creus de crestell antigues de la yglésia parrochial, una en après de altra.

Item la creu de Sant Antoni.

Item un ganfanó de Sant Aloy.

Item la creu de Sanct Francesch y Sanct Joseph.

Item altre ganfanó de Sanct Aloy.

Item la creu de Nostra Senyora del Carme.

Item la bandera de Nostra Senyora de la Speransa.

Item la creu menor de dita Nostra Senyora de la Speransa

Item la bandera de Sanct Aloy.

Item la creu de Sanct Miquel.

Item la bandera de les Sanctes Spines.

Item la creu major de Nostra Senyora de la Speransa.

Item la creu major de la parròchial yglésia.

Tabernacles.

Primo lo tabernacle de Sanct Jaume.

Item lo tabernacle de Nostra Senyora del Remey.

Item lo tabernacle de la confraria de Sanct Joseph.

Item lo tabernacle de Sancta Ursola (ratllat) Anna.

Item lo tabernacle de Sancta Anna (ratllat) Ursola.

Sancta Lúcia (al marge)

Item lo tabernacle de Sanct Christòfol.

Item lo tabernacle de Sancta Besolina.

Item lo tabernacle de Nostra Senyora del Rosser. //

Item lo tabernacle de les sanctes relíquies de la Speransa.

Item lo tabernacle de la relíquia de les Sanctes Spines.

Finalment lo tabernacle del Cors Preciós de Jesucrist.

La qual agradauatió s'és feta dins les casses de la peyria per los molt magnífics senyors misser Jaume Pau Texidor, mossèn Ffrancesc Mir, mossèn Rafel Carreres y mossèn Pau Soler, pahers en lo any present de la vila y universitat de Tàrraga, en presentia dels molt reverents senyors Monserrat Scuder, degà de la vila y deganat de Tàrraga per lo reverendísimo senyor bisbe de Vic, y de mossèn Pere Moyà, mossèn Bernat Roig y mossèn Joan Texidor, capitans de la molt venerable Communitat dels preveres de la yglésia parrochial de la present vila, vuy, als .x. dies del mes de juny any de MDLxxxxi.

Pere Baltezar Rabassa, notari y scrivà de les casses de la peyria.

AHCT, FM, *Llibre de Cerimònies, 1592 (sic)-1661*, f. 151 r i v.

1592

Diversos pagaments (per portar el cap de santa Basilisa; tafetans per ornar la custòdia; coets per a la festa i vuitada) de la festa de Corpus.

Item tenui donat sis sous, ço és, dos sous per dos mans de paper y dos sous per dos hòmens aportaren lo dia del Corpus lo caps de sancta Basilisca, y al//tres dos sous de pa als obrés vénen al portal, per no poder entrar per rahó del morbo, que tot és

ll. vi s.

(...)

Item tenui donat a mossèn Baiget quatre sous y vuyt diners, y són per quatre canes de taffanet colorat serví lo dia del Corpus al Sant Sagrament a la custòdia. Diem

ll. iiii s. viii [d.]

AHCT, FM, *Llibre d'albarans, 1586-1593*, ff. 200 v- 201 r.

Albarà a mossèn Rafel Carreres, çotaclavari.

(...) // (...)

(marge :) Coets de Corpus y octava.

Item tenui donat a Pedro Navarro, criat de mossèn Jordà, apothecari, vuyt sous, y són per les mans de tres dotzenes de coets an servit per lo dia del Corpus y octava. Diem

ll. viii s.

AHCT, FM, *Llibre d'albarans, 1586-1593*, ff. 201 v i 202 r.

1603

Diverses determinacions del Consell amb motiu d'haver portat ja la custòdia nova, fabricada a Barcelona per l'argenter Gabriel Salla.

[Consell 24 maig 1603]

Promenia per la nova custòdia.

Fonch determinat aserca de la prepositió feta per los senyors de pahers que sien posats dos hòmens de guarda de companya a la nova custòdia an aportat de Bar[celo]na, dins les cases de la paheria; y que sie posada en lo loch més ... y segur y convenient a consell sa dels senyors de pahers.

AHCT, *Llibre de Consells, 1603-1611*, f. 14 r

[Consell 25 maig 1603]

Custòdia nova. Lo acte féu mossèn Riera en Barcelona sobre lo rebrer la custòdia és en les cubertes del present libre.

Al qual Concell axí ajustat fonch preposat per los senyors de pahers com ja tenen y veuhen la nova custòdia aportada de Barcelona, de casa de l'artífice, mossèn Gabriel Salla eo argenter, y axí stà tota a punt y acabada junctament ab les dos masses ... blanques de plata y lo pes de elles axí de la custòdia com masses cons-te plenament per acte rebut y testifficat en Barcelona per lo honorable mossèn Rafel Riera, notari, en dia de

disapte als deset del mes present de maig any corrent fet pesades en la secha de Bar[celon]a, que és ab lo pes de la moneda; y també demane les mans de lles masses y les mans de trenta-set marchs que més avant posà de sa plata en dita custòdia que revera (?) lo pes de la plata, axí de la custòdia com masses, sume, rellevada la plata que la vila ha donat, (ratllat) segons conste per dit me[stre] la plata de la custòdia pesar tota cent deu marchs y set onzes de plata neta que, a raó de set lliures quatre sous per march, val dita plata set-centes noranta-vuyt lliures y sis sous, diem DCCLxxxviii lliures vi sous; y pesada tota la plata de les masses, són sis marchs, sis onzes y deu argensos que, a rahó de set lliures quatre sous lo march val la dita plata de les dos masses cinquanta-nou lliures tres sous. Y ultra del que té rebut demane dit Salla les mans dels setanta marchs que més avant ell ha affegits de sa pròpia plata; y ultra lo preu de la plata de les dos masses, les mans de fer y fabricar aquelles, també demane. Mireran si és cosa justa aver dit Salla s'és exit del orde de la capitulació en lo que toque als marchs més avant de la custòdia per ell apposats, axí lo de la custòdia com masses, miraran lo més factible, que tot allò per vs. ms. serà ordenat se posarà en executió.

Acordà y deslliberà dit savi y il.l[ustr]e Consell que mossèn Gabriel Salla, argenter, sie pagat per rahó de la dita custòdia a vesgrabe (?) y que per lo ultra pes de les mans dels setanta marchs ha posats de sa plata, li sian donades sexanta lliures y per les mans de les dos masses li sien donades vint lliures, que en tot són vuytanta lliures; y que li sie fermat lo acte de censal de la manera los senyors de pahers ho an apuntat ab dit Salla.

AHCT, *Llibre de Consells, 1603-1611*, ff.14 v i 15 r.

[Consell 28 maig 1603]

Al qual Concell axí ajustat fonch preposat per los senyors de pahers com se ha advertit que per lo que vuy se troben sis scuts de les armes de don Pedro de Vellver y Monrrós en la nova custòdia y és stat contra fet a la voluntat de tot lo Concell celebrat en les casses de la paheria als tres de maig de mil sinch-cents noranta-vuyt, que diu sien posades o sculpides ab un escut les armes de Monrrós com staven abans en la custòdia vella, y lo argenter mossèn Gabriel Salla ne ha posades sis ab sis scuts a par numero de les de la universitat, per lo que dit argenter no tenie orde de sculpir-ne més de unes, com és dit. Miraran lo fahedor, que la custòdia tenen aquí davant vs. ms., que poran veure occularment aquelles.

À.s deslliberat sanament que se stigue a la determinació del Concell celebrat als tres dies del mes de maig del any de mil sinch-cents noranta-y-vuyt, ab un sol scut ab les armes de Monrrós tant solament en la peanya de la custòdia nova y les sis sien llevades y delides y borrades, y que les que se posaran ab un sol escut sien de la granària de les de la vila i no més grans, y rellevades si voldran.

AHCT, *Llibre de Consells, 1603-1611*, ff. 15 v i 16 r.

Construcció del gegant i despesa al portador durant la processó de Corpus.

(marge :) Fàbrica del jagant de Corpus, vares y poms, vii ll. viii s.

Albarà al honorable mossèn Mateu Corchó, clavari y bosser.

Los pahers etc. ne doneu y pagueu a mossèn Gabriel Trullolls de voluntat de mossèn Pere Antoni Guerau y mossèn Pere Bellich, qui tenen interès en lo present memorial y compte, ço és, als tres qui són dits Trullolls, Guerau y Bellich, la summa de set lliures y vuyt sous segons conste en lo damunt scrit memorial per los senyors de pahers vist y remirat y taxat y per les causes y rahons en aquell contingudes, les quals an servit per al jagant, vares, poms per lo dia del Corpus, donant a cada hu de ells, ço és, al dit Trullolls dos lliures y dos sous; al dit mossèn Bellich una lliura y sis sous, y a mossèn Pere Anton Guerau quatre lliures, que en tot són set lliures y vuyt sous. E retenui etc., lo qual etc. als dos de juny any MDCiii.

AHCT, *Llibre d'albarans 1603-1617*, f. 4 v.

(marge :) Ballar jagant lo dia de Corpus.

Item a 2 de juny de dit any [1603] teniu donat y pagat a Joan Grau per lo que à ballat lo jagant y lo lloguer dels cascabells, per tot quatre reals. ll. viii s.

AHCT, *Llibre d'albarans 1603-1617*, f. 5 r.

1604

Despeses en coets i misses per la festa del Corpus.

(marge :) Choets de Corpus, ii ll. s.

Albarà a mossèn Gaspar Texidor, bosser y clavari de les peccúnies de la vila.

Los pahers etc. ne doneu y pagueu a mestre Joan Dos, verguer nostre, vint reals, los quals són per lo cost y preu de sis dotzenes de choets y lo gasto de anar-los a sercar a Cervera, aquells an de servir per lo die del Corpus y octava. E reteniu etc. lo qual etc. els .xvi. de juny MDCiiii.

AHCT, *Llibre d'albarans 1603-1617*, f. 34 r.

Albarà a mossèn Gaspar Texidor.

Los pahers etc. ne doneu y pageu al síndich ordinari, mestre Joan Meyà, la summa o quantitat de quatorze lliures, moneda barcelonessa, a obs de pagar los quatre músichs del dia del Corpus, dotze lliures; y dos lliures per la despessa de ells, que dit síndich los ha feta. Que en tot són les dites 14 ll. s. E reteniu etc., lo qual etc., als .xviii. de juny MDCiiii.

AHCT, *Llibre d'albarans 1603-1617*, f. 34 v.

1605

Fan una colla de despeses (comprar pólvora a Puigverd; músics i despesa; ornaments del tàlem i unes bosses de cuiro per portar-lo; adobs al gegant i sou al ballador del gegant) per la festa de Corpus.

Albarà al dit mestre Joan Ribes.

Los pahers etc. ne doneu y pageu a un polvorer de Puigvert tres lliures denou sous y quatre diners barcelonesos, y són per lo cost de una arrova y dos lliures de pólvora comprades per al dia y octava de Corpus y alimaries fahedores del nou príncep. E reteniu etc., lo qual etc., als 4 de juny 1605, fent açò ab deliberació de consell de 1605.

AHCT, *Llibre d'albarans 1603-1617*, f. 66 r.

Albarà a mestre Joan Ribes.

Los pahers etc. ne doneu y pageu a mossèn Perot de les Casses, candler de la present vila, dotze lliures, moneda barcelonesa, que servexen per ajuda de costa de les atxes de Corpus per als senyors de pahers, com aquelles se'ls donen en vigor y força de deslliberació de concell. E reteniu etc., lo qual etc., als 14 de juny 1605.

Albarà a mestre Joan Ribes, clavari.

Los pahers lo any present etc. ne doneu y pageu als músichs, tres, que sonaren en lo dia del Corpus y les alimaries del príncep primogènit de la magestat del rey nostre senyor, com l'altre músich falle per inpediment de malaltia, axí que en y deslliberació de consell de 1605 // lo dia del Corpus guanyaren dotze lliures, y per los tres dies de les alimaries sis lliures; axí que eren divuyt lliures que, rellevat la quarta part de les divuyt lliures, se'ls donarà y pagarà tretze lliures deu sous, moneda barcelonessa. E reteniu etc., lo qual etc., als .xv. de juny 1605.

Albarà a mestre Joan Ribes.

Los pahers etc. ne doneu y pageu y vers vós y poder vostre retengau tres lliures quatre sous, moneda barcelonessa, y són per lo cost dels choets de Corpus y alimaries del príncep. E reteniu etc., lo qual etc., als .xv. de juny 1605.

AHCT, *Llibre d'albarans 1603-1617*, ff. 66 v- 67 r.

Albarà a mestre Joan Ribes.

Los pahers etc. ne doneu y pageu al síndic ordinari, mossèn Francesch Guardiola, sis lliures, moneda barcelonessa, y són per la despessa ha feta en lo dia del Corpus passat y los dos dies de les alimaries als músichs, que tot són sis lliures, eo dos lliures cada.l dia. E reteniu etc., lo qual etc., als .xx. de juny 1605.

AHCT, *Llibre d'albarans 1603-1617*, f. 68 r.

Albarà a mestre Joan Ribes, clavari.

Los pahers lo any present y dejús scrit de la vila de Tàrrega etc. ne doneu y pageu eo vers vós y poder vostre ne retengau quatre lliures quatre sous barcelonesses, per tantes ne haveu pagades a Ntoni Mercer, per Francesc Mercer, son fill, per lo cost de una cana quatre palms cataluffa verda y lleonada a la cordellada per a obs del tàlem ordinari del Sanctíssim Sagrament. E reteniu etc., lo qual etc., als .xvii. de noembre any MDCv.

AHCT, *Llibre d'albarans 1603-1617*, f. 73 r.

Item teniu donat a 3 de agost 1605, a Pere Antoni Guerau, dotze sous per lo que à adobat lo gagant per al dia del Corpus proppasat, que estave tot desbaratat. Diem ll. 12 s.

AHCT, *Llibre d'albarans 1603-1617*, f. 75 r.

Item teniu donat a 12 de juny 1605, a mestre Rafel Rocha, sabater, sis sous per lo adob de sis correjes y bosses per als senyors de pahers per a portar lo tàlem lo dia del Corpus. Diem ll. 6 s.

(...//...)

Item dit dia y any [17 de juny de 1605] teniu donat a Juan Galceran vuyt reals per haver ballat lo gagant lo dia de Corpus y lo dia de les alimaries del príncep. Diem ll. 16 s.

AHCT, *Llibre d'albarans 1603-1617*, ff. 76 v i 77 r

1606

Despesa per les enramades de la vuitada de Corpus.

(marge :) Enramada de la octava del Corpus.

Albarà a mossèn Montserrat Monfar.

Los pahers etc. ne doneu y pageu a mestre Joan Meyà la summa de quatre lliures set sous y dos diners bar. per les causes y rahons contingudes en lo present memorial a obs de les enramades de la octava del Corpus, y al peu del qual stà inclòs lo present. E reteniu etc. lo qual etc. als 2 de juliol 1606.

AHCT, *Llibre d'albarans 1603-1617*, f. 98 v.

1607

Despeses als músics, en adobs i fer ballar el gegant i en coets, per Corpus.

Albarà a mossèn Monfar, clavari.

Los pahers etc. ne doneu y pageu a nostre conpaher en Francesch Pellicer per lo que ha fet la despesa als músichs en lo dia del Corpus y Nostra Senyora de Agost, quatre ducats, per lo que lo blat anave més car que les altres vegades, axí se li donen vuyt reals més del acostumat entre les dos vegades. E reteniu etc., lo qual etc., als 3 de febrer 1607.

AHCT, *Llibre d'albarans 1603-1617*, f. 114 r.

Primo teniu pagat y donat, als 16 de juny, a Joan Vinyes dotze sous per lo que daurà en la professó lo dia de Corpus. Dic ll. xii s.

(...)

Item als 29 de juny 1607, teniu donat y pagat a Joan Galceran sinch reals, diem x sous, per lo vestir y aportar lo gagant de la vila lo dia de Corpus. Diem ll. x s.

(...//...)

Item a 20 de juliol 1607, a Joan Batista Dos, verguer, deu sous per lo fer los coets la octava de Corpus y per a midó y sabó per la balona del gagant. Diem ll. x s.

1609

Despeses diverses (pólvora a un polvorer de Castellans; enramades pel dia i vuitada; sou de ballar el gegant) per la festa de Corpus.

Albarà a mossèn [Cristòfol] Ponses.

Los pahers etc. envés vós retindreu vint-i-dos reals, diem ii ll. iiii s., per tans ne aveu pagats per lo preu de vint-i-dues lliures de pólvora se à comprada a un polvorayre de Castell de Asens a rahó de 2 sous per lliura, per ops de la vila, tant per les festes de Corpus com per soldats de la unió. E reteniu etc., lo qual etc., fet en Tàrraga als 4 de juny de 1609.

Albarà a mossèn Ponses.

Los pahés etc. ne doneu y pagueu al reverent senyor Joan Xanxo de Garro, prevere y rector de la parrochial de Tàrraga, quatre lliures, dich 4 ll. s., les quals se li donen per ajuda de costa de les enramades faedores per lo dia y la octava del Corpus, en virtut de promenia // general celebrada. E reteniu etc., lo qual etc., fet ha Tàrraga als 4 de juny de 1609.

AHCT, *Llibre d'albarans 1603-1617*, ff. 179 v- 180 r.

Item teniu pagat a Joan Galceran per ballar lo gagant lo dia de Corpus vuit sous, y un sou de fil y claus y dos sous als tabals, que tot són onse sous. A .viii. de juliol MDCviii. Diem ll. xi s.

AHCT, *Llibre d'albarans 1603-1617*, f. 197 r.

1610

Diverses despeses (sou als músics i despesa; atxes; drac i gegant; enramades; coets i pólvora; cantors; memorial variat) per la festa de Corpus.

Albarà a mossèn [Pere] Monfar, clavari.

Los pahers etc. ne doneu y pagueu eo verament envés vós retindreu dotze lliures, diem xii ll. s., per tantes ne aveu pagades per orde nostre als músichs de Corpus. E reteniu etc., lo qual etc., fet en Tàrraga als .x. de juny de 1610.

Albarà a mossèn Pere Monfar.

Los pahers etc. ne doneu y pagueu a Joan Bernat vint-i-quatre reals, diem ii ll. viii s., per la despesa dels músichs del dia del Corpus. E reteniu etc., lo qual etc., fet en Tàrraga als .x. de juny de 1610.

Albarà a mossèn Pere Monfar.

Los pahers etc. ne doneu y pagueu eo verament envés vós retindreu deset lliures y quatorse sous y un diner, diem xvii ll. xiiii s. i [d.], per tantes ne aveu pagades per orde nostre per les rahons contengudes ab un memorial de gastos se són fets en la festivitad de Corpus e sa octava, al peu del qual està fet lo present albarà. E reteniu etc., lo qual etc., fet en Tàrraga als .xviii. de juny de MDCx.

Albarà a mossèn Pere Monfar.

Los pahers etc. ne doneu y pagueu ho verament envés vós retindreu dotze lliures, diem xii ll. s., a vós mateix degudes per les atxes de Corpus de vós presses com és de consuetut. E reteniu etc., lo qual etc., fet en Tàrraga als .xvii. de juny de MDCx.

AHCT, *Llibre d'albarans 1603-1617*, f. 202 r.

Albarà a mossèn Pere Monfar.

(marge:) Gastos del drach.

Los pahers etc. ne doneu y pagueu a Hierònim Rocha, fuster, sinch lliures y un sou, diem v ll. i s., a ell de//gudes per les rahons contengudes ab un compte per ell donat, al peu del qual està fet lo present albarà. E

reteniu etc., lo qual etc., fet en Tàrrega als 5 de juliol de 1610.

Albarà a mossèn Monfar, clavari.

(marge:) Mossèn Guerau, gasto del drach.

Los pahers etc. ne doneu y pagueu a mossèn Pere Antoni Guerau tres lliures setze sous, diem 3 ll. 16 s., a ell degudes per les rahons contengudes ab un compte e memorial per ell donat, al peu del qual està fet lo present albarà. E reteniu etc., lo qual etc., fet en Tàrrega als 5 de juliol 1610.

AHCT, *Llibre d'albarans 1603-1617*, ff. 202 v- 203 r.

[albarà a Joseph Vinyals, fet el 1611]

Item a onse de dit [juny] teniu pagat a Joan Dos, nostre verguer, una lliura y un sou, y són per tants ne ha bestrets dit Dos, ço és, a mestre Hierònim Roca, fuster, per ballar lo drac lo dia y octava de Corpus, dotse sous, y dos reals a Joan Galceran, dit lo llarch, per junchs y bova per a enramar la iglésia y plaça y per a gastos de claus y fil per adobar lo jagant; y sinc sous per a gastos de la balona del jagant y per fer aportar rama per a enramar la paheria y part de la plaça de rama. Diem

i ll. i s.

Item a quinse de juny teniu pagat a Joan Dos, nostre verguer, tretse sous y sis diners per tants ne ha bestrets, és a saber, vuit sous per lo lloguer de dos dies de una cavalcadura és anat mossèn Luis Méndes a Guissona, dos sous y sis diners per tres gansalles de metxa serví als soldats per desparar lo dia de Corpus; y tres sous per lo preu de dos singles stretes han servit per a portar lo drac. Diem ll. xiii s. vi [d.]

(...)

Item a 20 de dit [juny] teniu pagat a Joan Dos, nostre verguer, vuit sous per tants ne ha pagats a T. Piquer y a Joan Texidor, ajudants de cantors lo dia y octava de Corpus, ço és, dos reals a quiscú. Diem

ll. viii s.

Item a desset de dit [juny] teniu pagat a Joan Baptista Dos, nostre verguer, quatre reals per altres tants ne ha bestret dat dos a Salvador Gavalda per los treballs y salari de desparar los masclets. Diem

ll. viii s.

AHCT, *Llibre d'albarans 1603-1617*, f. 238 v.

1611

Diverses despeses (sou als músics i despesa; coets; mestre i cant i cantoria; atxes comprades a Igualada; memorial) per la festa de Corpus.

Albarà a mossèn Francesc Jordà, compaher nostre.

Los pahers etc. al honorable mossèn Francesc Jordà, compaher nostre, volem y nos plau que de diners procehits dels cambis doneu y pagueu, eho verament envers vós retindreu dotse lliures, diem xii ll., per tantes ne haveu pagades per orde nostre als músichs // de Corpus Christi. E reteniu etc., lo qual etc., fet en Tàrrega, als 3 de juny 1611.

(...)

Albarà a mossèn Francesc Jordà, compaher.

Los pahés etc. al honorable mossèn Francesc Jordà, compaher nostre, volem que de dinés procehents dels cambis de les monedes de menuts, ardots, ab dinés // de plata depositats en son poder, ne don y pach als músichs han sonat tota la octava de Corpore Christi, deu lliures, diem x ll. s., a ells degudes per tantes los ne són promeses per sonar tota dita octava en la església major. E reteniu etc., fet en Tàrrega a .viii. de juny 1611.

Albarà a Joseph Vinyals, clavari.

Los pahers etc. ne doneu y pagueu a mossèn Nicolau Robió, droguer, habitant en Tàrrega, dues lliures sis sous y vuyt diners, diem ii ll. vi s. viii [d.], per sinc dotsenes y deu cuets grossos se li són presos de sa botiga per lo dia y octava de Corpus a rahó de vuit sous la dotsena. E reteniu etc., fet en Tàrrega als .xi. de juny 1611.

AHCT, *Llibre d'albarans 1603-1617*, ff. 224 r i v, i 225 r.

Albarà a mestre Joseph Vinyals.

Los pahés etc. a.n en Joseph Vinyals, clavari etc., volem que de dinés de vostra clavaría ne pagueu a mossèn Luis Mendes, mestre de cant y del orgue de la iglésia de dita vila, sinch lliures, diem v ll. s., a ell degudes axí de bestrets de anar a Guissona per cercar músichs // per la vila y no trobà, y per remuneració de molts y diversos serveis s'és enpleat, axí en la professó general de pluges de les Santes Espines com en la professó de Corpus, en cantar, dansar y ballar davant lo Santíssim Sagrament, y fent venir cantors forasters conforme lo compte per ell donat etc. E reteniu etc., fet en Tàrraga a .xi. de juny 1611.

Albarà a Joseph Vinyals.

Los pahés etc. a Joseph Vinyals etc. volem que de dinés de vostra clavaría ne pagueu eo envers vós vos retingau dos lliures y setze sous, diem ii ll. xvi s., per tantes ne haveu bestretes a Joan Batista Dos, verguer, és a ssaber vint reals per a pagar a mossèn Joseph Texidor y mossèn Joan Guerau, qui han honrat la capella de la cantoria cantant en les proffessons de les Santes Espines y del Te Deum laudamus, y en la proffessó de Corpore Christi y en tota la octava de Corpus, a rahó de deu reals per quiscú; y setze sous per pagar a mossèn Raffel Molner y mossèn Bernat Castelló per portar lo tabernacle del dit Sm. Sagrament per los dalt dits cantors, per estar ells ocupats en cantar, a rahó de quatre reals per quiscú. E reteniu etc., fet a .xi. de juny 1611.

AHCT, *Llibre d'albarans 1603-1617*, f. 225 r i v.

Albarà al dit Vinyals, clavari.

(marge:) Gastos de despesa de músichs de Corpus y altres coses, x ll.

Los pahés etc. al honorable en Joseph Vinyals volem que de dinés de vostra clavaría ne doneu y pagueu a mossèn Francesc Gordiola, síndich de la universitat, deu lliures a ell degudes per les rahons contengudes en lo compte y memorial per ell donat, al peu del qual està assentat lo present albarà. E reteniu etc., fet en Tàrraga, al primer de juliol 1611.

(...//...)

Albarà al senyor Gaspar Texidor.

Los pahés de la vila de Tàrraga al honorable mossèn Gaspar Texidor, olim receptor dels dinés de blats y fleques de la present vila, volem que de dinés de sa rectoria ne don y pach a si matex eo envers si se retindrà dotze lliures degudes per tantes ne ha bestretes en Igolada per comprar les atxes nos done la universitat, a rahó de tres lliures per quiscú de nosaltres. E reteniu etc., fet en Tàrraga a primer de juliol 1611.

AHCT, FM, *Llibre d'albarans, 1603-1617*, ff. 226 v i 227 r

1612

Compte de despeses de la festa de Corpus.

Albarà a Gabriel Trullols, clavari.

(marge:) Gastos de la professó de Corpus.

Los pahers etc. ne doneu y pagueu a mossèn Balthezar Pelós, síndich de esta universitat, sinc lliures y dos sous barcelonesos, diem v ll. ii s., a ell deguts per les rahons contengudes en un compte per ell donat, al peu del qual està assentat lo present albarà. E reteniu etc., lo qual etc., fet en Tàrraga als 29 de juny 1612.

AHCT, *Llibre d'albarans 1603-1617*, f. 254 v.

1613

Pagaments als músics de Corpus, adobar trompetes de la vila, disparar els masclets i ajudant de portador de la custòdia.

Albarà a mossèn Trullols, clavari.

(marge:) Músichs de Corpus, vi ll. s.

Los pahés etc. ne doneu y pageu als quatre músichs del Corpus sis lliures en part y paga de les deu lliu-

res an guanyat lo dia del Corpus, que vuy dia present. E reteniu etc., lo qual etc., als 6 de juny 1613.

(...//...)

Albarà a dit Trullols, clavari.

Los pahers etc. ne doneu y pagueu e ho verament envers vós retindreu deu lliures barceloneses, diem x ll. s., y són per altres tantes de voluntat nostra haveu donades y pagades als músichs sonaren lo dia de Corpus. E reteniu etc., fet en Tàrrega a 29 de juny 1612.

AHCT, *Llibre d'albarans 1603-1617*, ff. 274 v i 275 r (ambdós albarans ratllats).

Item teniu donat a Joan Uluja una liura y tretse sous à pagat a Barcelona, al mestre que à adobat les tronpetes de la vila. Diem 1 ll. 13 s.

Item teniu donat a Salvador Gavalrà nou sous a ell deguts per los treballs de desparrar y aportar y recullir los mascles lo dia de Corpus. Diem ll. 9 s.

(...)

Item teniu donat a fra Pere Roch, de Sant Agustí, 6 sous per aver ajudat a aportar la custòdia del Sant Sagrament lo dia del Corpus. Diem ll. 6 s.

AHCT, *Llibre d'albarans 1603-1617*, f. 279 r.

Diverses despeses (músics Corpus i espirituals, pólvora pels coets, adobs i ballar el gegant, enramar) per la festa del Corpus.

Albarà al dit mossèn [Mateu] Corchó, clavari.

Los pahers de la vila de Tàrrega etc. ne doneu y pageu a mossèn Gaspar Texidor, clavari major de la present vila de Tàrrega, quatre lliures, moneda barcelonessa, les quals ell per vos té donades y pagades als quatre músichs donaren lo dia del Corpus, y són lo compliment de aquelles deu la universitat los donave. E reteniu etc., lo qual etc., als 6 de març 1614. f. 288 r

Item teniu donat a 14 de mars 1613, a Raphel Bosch (?) dotze reals per lo cost de vuit lliures de pólvora a rahó 3 sous lliura, per fer los cuets del Corpus y octava. Diem 1 ll. 4 s.

Albarà de molts. Albarà a mossèn Mateu Corchó, clavari.

(...)

Item a 25 de maig 1613 teniu donat a Nadal Homs sinch sous per lo que à vagat en anar a Calaf y a Torà per cercar músichs per lo dia de Corpus. Diem ll. 5 s.

(...//...)

Item a dit dia [14] juny, teniu donat al sr. pàter Farraró per altres tans ne té bestrets a Joan Galseran per anar a Solsona a cercar músichs per al Corpus. Diem ll. 8 s.

(...)

Més als 15 de juny 1613 teniu donat al paer mos. Farraró vuit sous per altres tants ne té donats de comptant (?) a mossèn Grau, mestre de cappella de Venrell per lo que sonaren los músichs lo dijous de l'octava del Corpus. Diem ll. 8 s.

Item a 20 de juny 1613 teniu donat a Joan Galseran vuit sous per ballar lo jagant lo dia del Corpus y octava, y un real per enramar lo dia de la octava; y tres sous per un dia à vagat en ajudar a carregar les teules (...) ll. 13 s.

AHCT, *Llibre d'albarans 1603-1617*, ff. 296 v i 297 r.

Item teniu donat a 7 de juliol 1613 a Pere Antoni Grau dotze sous per aver adobat lo gegant tot a ses costes, per lo dia del Corpus passat. Diem ll. 12 s.

AHCT, *Llibre d'albarans 1603-1617*, f. 303 r.

1614

Músics i despesa en la festa de Corpus.

Albarà al dit mossèn Feliu, clavari.

Los pahers etc. ne doneu y pageu als quatre músichs sonaren lo dia del Corpus, que ere ahir, deu lliures, moneda barcelonessa. E reteniu etc., lo qual etc., als .xxx. de maig MDCxiii.

(...//...)

Albarà a mossèn Pere Feliu, clavari.

Los pahers etc. ne doneu y pageu a mestre Joan Meyà tres lliures y quatre sous barcelonesses, dich 3 ll. 4 s., a ell degudes per lo que ha donat a menjar als quatre músichs sonaren lo dia del Corpus passat en sa casa. E reteniu etc., lo qual etc., als 4 de juny 1614.

AHCT, *Llibre d'albarans 1603-1617*, ff. 307 v i 308 r.

1617

Diverses despeses (adobs als tabals; ajudant per portar la custòdia; enramar; despeses en el drac i en el gegant; disparar l'artilleria) per la festa de Corpus.

(marge :) Adobs dels tabals a.n Lorens Pomés.

Item als 21 de maig 1617 teniu pagat a Lorens Pomés quatorze sous, diem 14 s., per lo cost dels pergamins y adobs dels tabals de la vila per la festa del Corpus. Diem ll. xiiii s.

(...)

(marge :) A fra Ff[rancesc] Vidal, per lo tabernacle lo dia del Corpus.

Item als 29 de dit mes de maig 1617, teniu pagat al pare fra Francesch Vidal, del orde de N[ost]ra S[eny]ora de la Mercè, vuyt sous, diem 8 s., per lo que lo dia del Corpus ajudà a portar la custòdia del santíssim sagrament a la proffessó. Diem ll. viii s.

(marge :) A Sebrà Sala, per rama lo dia del Corpus.

Item als 14 de juny 1617 teniu pagat a Sebrà Sala dos sous per una càrrega de rama aportà a la octava de Corpus, y per regar y agranar la plaça per la proffessó. Diem ll. ii s.

(...)

(marge :) Ballar lo drach al Corpus.

Item als 12 de dit mes y any teniu pagat a Gaspar Nadal vuyt reals, diem 16 s., per lo que lo dia del Corpus y octava ballà lo drach y per les mans dels cuets. Diem ll. xvi s.

AHCT, *Llibre d'albarans, 1618-1643*, f. 13 r.

Item als 21 de juliol 1617 teniu donat a Joan Galceran per lo que à ballat lo jagant lo dia de Corpus y octava, vuyt sous. Diem ll. 8 s.

AHCT, *Llibre d'albarans, 1618-1643*, f. 20 v.

Més, a 29 de maig 1617 teniu donat al pare fra Rafel Torres, del orde de Nostra Sa. de la Mercè, vuyt sous per lo que lo dia del Corpus pròxim passat ajudà a portar la custòdia del Santíssim Sacrament. Diem ll. 8 s.

(...//...)

Més a 14 de agost 1617 teniu donat a Salvador Gavalrà quatre reals per lo que lo dia del Corpus desparà los bursons. Diem ll. 8 s.

Més a 11 de juny 1617 teniu donat a Pere Antoni Guerau set reals; ço és , per adobar lo gagant quatre sous, més per pintar dos bordons de les creus de cristal quatre sous, per adobar lo gagant ab dos listons y fer-li lo sombrero, colors y mans, de tot sis reals; que, recomptat tot, se li donen dits catorse sous

ll. 14 s.

AHCT, *Llibre d'albarans, 1618-1643*, ff. 21 v i 22 r.

1619

Diverses despeses (en el gegant i el drac; adob dels tabals; portar custòdia i tabernacle de santa Basilisa) en la festa de Corpus.

(marge :) Ballar lo jagant.

Item dit die teniu donat a Joan Galseran sis sous per haver ballat lo jagant die del Corpus. Diem
ll. vi s.

(marge :) Ballar lo drach.

Item dit die teniu donat a Nadal Homs vuit sous per ballar lo drach die del Corpus y de la octava. Diem
ll. viii s.

(marge :) Gasto dels tabals.

Item a 22 de juliol teniu donat a Joseph Bosch, sedasser, per lo adob dels tabals entre tres pergamins s'i posà y mans. Diem
ll. xvi s.

(marge :) Custòdia del Corpus.

Item dit die teniu donat a mossèn Joan Torres, prevere, vuyt sous per haver ajudat a portar la custòdia del S[antíssi]m Sacrament die del Corpus en lloch de mo[ssèn] Grau, que havie de assistir a la capella. Diem
ll. viii s.

(marge :) Jagant.

Item dit die teniu donat a Joan Dos, nostre verguer, sis sous, ço és 2 s. per fer portar lo tabernacle de s[an]ta Basilisa die del Corpus y 4 s. per fer almidonar lo cabes y polanies del jagant. Diem
ll. vi s.

AHCT, *Llibre d'albarans*, 1618-1643, f. 39 r.

1621

Crida per a la celebració de la festa de Corpus.

(al marge:) Crida de Corpus.

Crida per lo dexar del dol lo dia de Corpus.

Ara hoiats que us nottiffiquen y fan a saber los magnífics senyors mossèn Thomàs Planes, balle de la vila y ballia de Tàrrega per la s[acra], c[atòlica] y r[eial] Magestat, a tots los poblats y habitants de la present vila que com als deu del corrent mes de juny sie la festivitad del Cos Pretiós de Jesucrist, en lo qual dia és rahó que a un tant alt sacrament se festeje y regosige ab molta alegria, dextat a part tota tristor y dol, axí del Rey nostre senyor com de altres, que per ço amonglen (?) a tots los poblats y habitants aquell dia vullen dexar dit dol y tristor en senyal de una tant alta festa y sacrament, enramant cada hu per ses encontrades com és de costum y pràtiga inmemorable, y en honor y glòria de un tant alt sacrament, suplicant a Nostre Senyor que per sa divina misericòrdia vulle donar-nos la sua beneyta gratia, pau, pluja, salut y bon temps.

Fonch publicada la damunt escrita crida en la plaça Major de la present vila ab ço de trompetes per Antoni Joan Torres, verguer y altre dels trompetes, y legida per en Pere Lorens Rabassa, notari y scrivà de les casses del Concell, vuy, als nou dies del mes de juny MDCxxi, presents per testimonis mossèn Gaspar Feliu y mossèn Perot Rabassa, droguer.

AHCT, FM, *Llibre de capitulacions*, AM, 1618-1666, f. 39r

*Anys 30. Processó de Les Santes Espines durant la Festa Major de maig.
(Fotografia: Mateo. Arxiu fotogràfic Municipal de Tàrraga. AHCT).*